

Aviva TU na Życie S.A.

31 grudnia 2016 roku

Raport z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Dla Rady Nadzorczej

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

AVIVA

**Raport z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej
na dzień 31 grudnia 2016 r.**

**Dla Zarządu i Rady Nadzorczej Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie
S.A**

**Niniejszy raport zawiera 7 kolejno ponumerowanych stron i składa się
z następujących części:**

	Strona
1. Ogólna charakterystyka Towarzystwa (dane identyfikujące Towarzystwo).....	2
2. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania	3
3. Stwierdzenia biegłego rewidenta	5
4. Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej	6

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

Raport z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 r.

---

1. Ogólna charakterystyka Towarzystwa (dane identyfikujące Towarzystwo)

- a. Niniejszy raport dotyczy spółki Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A., zwanej dalej „Towarzystwem”.
- b. Siedzibą Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. jest Warszawa, ul. Inflancka 4B.
- c. Akt założycielski Towarzystwa sporządzono w formie aktu notarialnego w Kancelarii Notarialnej notariusza Piotra Soroki w Warszawie w dniu 20 maja 1992 r. i zarejestrowano w repertoriu A pod numerem 182/92. W dniu 12 marca 2001 r. Sąd Rejonowy w Warszawie XIX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu Towarzystwa do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000002561.
- d. Towarzystwo prowadzi działalność w oparciu o zezwolenie Ministra Finansów nr 6 z dnia 6 września 1991 r.
- e. Dla celów rozliczeń z tytułu podatków Towarzystwu nadano numer NIP 526-02-09-975, a dla celów statystycznych numer REGON 010587003.
- f. Kapitał zakładowy Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosił 82.500 tys. zł i składał się z 41.250 akcji o wartości nominalnej 2 tys. zł każda. Kapitał własny na ten dzień wyniósł 1.595.050 tys. zł.
- g. Przedmiotem działalności Towarzystwa jest:
  - prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w dziale I (ubezpieczenia na życie),
  - wykonywanie czynności związanych z likwidacją szkód,
  - prowadzenie działalności reasekuracyjnej,
  - prowadzenie działalności gospodarczej związanej z inwestowaniem posiadanych funduszy w sposób dozwolony prawem polskim,
  - prowadzenie działalności agencyjnej, doradczej, konsultacyjnej dotyczącej wszelkich ubezpieczeń, lokat emerytalnych i innych spraw.
- h. Na dzień 31 grudnia 2016 r. członkami Zarządu Towarzystwa byli:

• Adam Uszpolewicz	Prezes Zarządu
• Maciej Jankowski	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
• Andrzej Oślizło	Wiceprezes Zarządu
• Paweł Pytel	Wiceprezes Zarządu
• Piotr Głowski	Wiceprezes Zarządu

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

Raport z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 r.

---

2. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania

- a. Niniejszy raport został sporządzony w związku z badaniem sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Inflanckiej 4B. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało podpisane przez Zarząd Towarzystwa w dniu 20 kwietnia 2017 r.
- b. Badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 r. zostało przeprowadzone przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Al. Armii Ludowej 14, wpisaną na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144. W imieniu podmiotu uprawnionego badanie przeprowadzone zostało pod nadzorem kluczowego biegłego rewidenta Tomasza Orłowskiego (numer w rejestrze 12045). Badanie przeprowadzono na podstawie umowy zawartej w dniu 20 grudnia 2016 r.
- c. PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. oraz kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie są niezależni od badanej jednostki w rozumieniu art. 56 ust. 2-4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1000, z późn. zm.).
- d. Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za sporządzenie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U.2015.1844 z dnia 10 listopada 2015 r. z późn. zm.) („Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”) oraz tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L.12 z 17 stycznia 2015r., s.1) („Rozporządzenie”). Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało przygotowane w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.
- e. Zadaniem biegłego rewidenta jest sporządzenie raportu i wyrażenie opinii o sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej w oparciu o przeprowadzone badanie. Badanie przeprowadzono stosownie do wymogów art. 290 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych (Dz.U.2016.2027 z dnia 15 grudnia 2015 r.) („Rozporządzenie w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności”) oraz zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania przyjętymi jako Krajowe Standardy Rewizji Finansowej uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r.
- f. Na zakres badania miał wpływ przyjęty poziom istotności. Zgodnie z powyższymi standardami badania koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania, jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

Raport z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 r.

---

podeczas badania znieksztalceń oraz skorygowanych znieksztalceń, jeśli występują, na sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej, a także przy formułowaniu stwierdzeń w raporcie i opinii biegłego rewidenta o tym sprawozdaniu.

Badanie zaprojektowane zostało w celu uzyskania wystarczającej pewności czy sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej jako całość nie zawiera istotnego znieksztalconcia. Znieksztalcenia mogą powstać na skutek błędu lub oszustwa. Znieksztalcenia są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwąć, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpływać na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Na podstawie zawodowego osiądu ustalone i udokumentowane progi ilościowe istotności, w tym ogólną istotność w odniesieniu do sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej jako całości. Progi te, wraz z czynnikami jakościowymi wpłynęły na określenie zakresu badania oraz na rodzaj, czas i zasięg procedur badania, a także na ocenę wpływu znieksztalceń, zarówno indywidualnie, jak i łącznie na sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej jako całość. W związku z powyższym wszystkie stwierdzenia zawarte w raporcie i opinii biegłego rewidenta wyrażane są z uwzględnieniem poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i osiądem biegłego rewidenta.

Raport i opinia o sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej wyraża ogólny wniosek wynikający z przeprowadzonego badania. Wniosek ten nie stanowi sumy ocen wyników badania poszczególnych pozycji sprawozdania bądź zagadnień, ale zakłada nadanie poszczególnym ustaleniom odpowiedniej wagi (istotności), uwzględniającej wpływ stwierdzonych faktów na rzetelność i prawidłowość sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

- g. W toku badania uzyskano od Zarządu Towarzystwa żądane informacje, wyjaśnienia i oświadczenie.
- h. Zarząd Towarzystwa złożył w dniu wydania niniejszego raportu oświadczenie o prawidłowości sporządzenia sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.
- i. Niniejszy Raport zawierający opinię z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej został sporządzony wyłącznie dla celów określonych w art. 290 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i Rozporządzenia w sprawie badania sprawozdania i jest przeznaczony do wyłącznego użytku i wykorzystania przez Zarząd i Radę Nadzorczą Towarzystwa w związku z realizacją obowiązków wynikających z tych przepisów. Niniejszy Raport zawierający opinię z badania nie może być reprodukowany, w całości lub fragmentach, opisywany lub powoływany, ani przekazany żadnej innej osobie, ani użyty w jakikolwiek inny sposób bez naszej uprzedniej pisemnej zgody, z wyjątkiem sytuacji wymaganych przez powszechnie obowiązujące przepisy prawa.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

Raport z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 r.

---

3. Stwierdzenia biegłego rewidenta

Na podstawie przeprowadzonego badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej biegły rewident stwierdza, że we wszystkich istotnych aspektach:

- i. wycena aktywów dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 r. w kwocie 15.189.944 tysięcy złotych jest prawidłowa;
- ii. wycena zobowiązań dla celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 r. w kwocie 1.131.691 tysięcy złotych jest prawidłowa;
- iii. wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 r. w kwocie 9.378.812 tysięcy złotych została prawidłowo ustalona;
- iv. wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 r. w wysokości 1.771.857 tysięcy złotych został prawidłowo obliczony;
- v. Towarzystwo posiada dopuszczone środki własne na dzień 31 grudnia 2016 r. w kwocie 4.621.539 tysięcy złotych, to jest w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności ustalony na ten dzień w kwocie 1.771.857 tysięcy złotych;
- vi. minimalny wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2016 r. w wysokości 442.964 tysięcy złotych został prawidłowo obliczony;
- vii. Towarzystwo posiada dopuszczone podstawowe środki własne na dzień 31 grudnia 2016 r. w kwocie 4.621.539 tysięcy złotych, to jest w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy ustalony na ten dzień w kwocie 442.964 tysięcy złotych.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

Raport z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 r.

---

4. Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Dla Zarządu i Rady Nadzorczej Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Inflanckiej 4B („Towarzystwo”) na dzień 31 grudnia 2016 r., na które składa się: podsumowanie, opis działalności i wyników operacyjnych, opis systemu zarządzania, informacje dotyczące profilu ryzyka, informacje dotyczące wyceny aktywów do celów wypłacalności oraz opis zarządzania kapitałem, wykazujący dopuszczone środki własne oraz kapitałowy wymóg wypłacalności („sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej”).

Odpowiedzialność Zarządu

Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za sporządzenie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U.2015.1844 z dnia 10 listopada 2015 r. z późn. zm.) („Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”) oraz tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L.12 z 17 stycznia 2015r., s.1) („Rozporządzenie”). Zarząd Towarzystwa jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało przygotowane w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Jesteśmy odpowiedzialni za wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do wymogów art. 290 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych oraz zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania przyjętymi jako Krajowe Standardy Rewizji Finansowej uchwalą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. Standardy te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej jest sporzązone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz Rozporządzenia.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

Raport z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 r.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka, bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanych zasad rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Uważamy, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. sporządzone za na dzień 31 grudnia 2016 r. zostało sporządzone we wszystkich istotnych aspektach zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz tytułu I Rozporządzenia.

Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu spełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i może nie być odpowiednie dla innych celów.

W imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144.

Tomasz Orłowski

Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 12045

Warszawa, 20 kwietnia 2017 r.

Aviva TU na Życie S.A.

31 grudnia 2016 roku

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

Spis treści

PODSUMOWANIE	4
A. Działalność i wyniki operacyjne	6
   A.1. Działalność	6
   A.1.1. Nazwa i forma prawa zakładu	6
   A.1.2. Nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru odpowiedzialnego za nadzór finansowy nad zakładem	6
   A.1.3. Dane Biegłego Rewidenta Zakładu	6
   A.1.4. Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakietы akcji zakładu	6
   A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej.....	7
   A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	9
   A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	12
   B. System zarządzania	13
   B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania.....	13
   B.1.1. Struktura organizacyjna	13
   B.1.2. Zarząd.....	14
   B.1.3. Alokacja odpowiedzialności i delegowanie uprawnień	15
   B.1.4. Struktura komitetów	15
   B.1.5. Zasady dotyczące wynagradzania	16
   B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	18
   B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	19
   B.3.1. Funkcja zarządzania ryzykiem.....	19
   B.3.2. System zarządzania ryzykiem	19
   B.3.3. Proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności.....	21
   B.4. System kontroli wewnętrznej.....	21
   B.5. Funkcja audytu wewnętrznego	22
   B.6. Funkcja aktuarialna	23
   B.7. Outsourcing	24
   B.8. Wszelkie inne informacje.....	24
   C. Profil ryzyka	26
   C.1. Ryzyko aktuarialne	26
   C.2. Ryzyko rynkowe	27
   C.3. Ryzyko kredytowe.....	27
   C.4. Ryzyko płynności.....	27
   C.5. Ryzyko operacyjne	28
   C.6. Pozostałe istotne ryzyka	28
   C.7. Inne ważne informacje	28
   C.7.1. Środki stosowane w celu oceny ryzyk.....	28
   C.7.2. Wrażliwość pozycji kapitałowej Towarzystwa na poszczególne ryzyka	28
   C.7.3. Stosowane techniki ograniczania poszczególnych ryzyk	29
   C.7.4. Sposób ulokowania aktywów w kontekście zasady „ostrożnego inwestora”.....	29
   D. Wycena do celów wypłacalności	30

D.1. Aktywa	30
D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	32
D.3. Inne zobowiązania.....	34
D.4. Alternatywne metody wyceny.....	35
E. Zarządzanie kapitałem	36
E.1. Środki własne	36
E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy.....	37
E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.....	38
E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym	38
E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności.....	38
F. Informacje dodatkowe.....	39
Załącznik: Słownik terminów.....	61

PODSUMOWANIE

Działalność i wyniki operacyjne

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. (zwana dalej „Towarzystwem” lub „Aviva TUnŻ”) działa na polskim rynku od 1992 roku i należy do największych instytucji finansowych w kraju. Aviva TUnŻ jest jednym z pionierów nowoczesnych ubezpieczeń na życie i zarazem liderów tego rynku w Polsce. Towarzystwo obsługuje 600 tys. klientów i zarządza aktywami powierzonymi przez klientów o wartości ponad 12 mld zł.

Aviva TUnŻ należy do międzynarodowej Grupy Kapitałowej Aviva plc, która jest jedną z największych grup ubezpieczeniowych w Europie i jest liderem rynku w Wielkiej Brytanii. Obsługuje 34 mln klientów w 16 krajach Europy, Azji i Ameryki Północnej. Aviva w Polsce, poza ubezpieczeniami na życie, poprzez pozostałe spółki oferuje produkty emerytalne, inwestycyjne oraz ubezpieczenia majątkowe dla firm i klientów indywidualnych. Grupa Aviva w Polsce obsługuje 3,5 mln klientów i zarządza aktywami powierzonymi przez klientów o wartości ponad 50 mld zł.

Akcjonariuszami Towarzystwa są: Aviva Group Holdings Ltd (90 % akcji) i Bank Zachodni WBK S.A. (10 % akcji).

W 2016 roku Towarzystwo osiągnęło wyniki potwierdzające jego mocną i stabilną pozycję. Rentowność podstawowej działalności ubezpieczeniowej pozostaje na poziomie porównywalnym do roku poprzedniego a zmiana zysku netto wynika z czynników nie związanych z jakością prowadzonej działalności. Aviva TUnŻ od wielu lat utrzymuje drugą pozycję na rynku ubezpieczeń na życie pod względem rentowności, ustępując jedynie PZU Życie S.A.

Utrzymanie stabilnego wyniku na podstawowej działalności ubezpieczeniowej jest wyrazem realizacji strategii Towarzystwa, w której centrum jest klient i dostosowana do jego potrzeb oferta, dystrybucja oraz obsługa. Realizacja strategii możliwa jest dzięki pracownikom i tworzonej przez nich kulturze organizacyjnej, skutecznemu systemowi zarządzania oraz efektywnym procesom operacyjnym.

System zarządzania

System zarządzania Towarzystwem oparty jest o strukturę organizacyjną wspierającą cele strategiczne i działania podejmowane przez Towarzystwo. Za prowadzenie spraw i reprezentację Towarzystwa odpowiada Zarząd. Członkowie Zarządu stoją na czele departamentów, które są głównymi jednostkami organizacyjnymi Towarzystwa.

System zarządzania jest ponadto wspierany przez strukturę komitetów, z których najważniejsze obejmują Komitety przy Radzie Nadzorczej (Komitet Audytu i Komitet Ryzyka) oraz Komitety Zarządcze (Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet Underwritingu, Produktu i Wyceny oraz Komitet Ryzyka Operacyjnego).

W strukturze organizacyjnej zostały wyodrębnione 4 kluczowe dla systemu zarządzania funkcje: funkcja zarządzania ryzykiem, funkcja zgodności z przepisami, funkcja audytu wewnętrznego i funkcja aktuarialna. Towarzystwo wdrożyło procesy zarządzania ryzykiem w tym proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności.

Wypłacalność

Największy udział w kapitałowym wymogu wypłacalności Towarzystwa ma ryzyko aktuarialne, w tym przede wszystkim ryzyko rezygnacji z umów. Drugą największą kategorię ryzyka stanowi ryzyko rynkowe, którego najistotniejsze komponenty stanowią ryzyko cen akcji oraz ryzyko stopy procentowej. Pozostałe kategorie ryzyk uwzględnionych w kapitałowym wymogu wypłacalności (kredytowe, operacyjne) są znacznie mniej istotne.

Towarzystwo regularnie przeprowadza testy warunków skrajnych i analizy scenariuszowe w odniesieniu do pozycji kapitałowej i płynnościowej. Przeprowadzone testy stresu na bazie wymogów Wypłacalność II nie wpływają istotnie na wskaźnik pokrycia wymogu kapitałowego, który w każdym scenariuszu utrzymuje się na poziomie powyżej 200%.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 1 771 857 tys. zł wobec środków własnych na poziomie 4 621 539 tys. zł, co odpowiada wskaźnikowi pokrycia na poziomie

---

261% (231% w przypadku uwzględnienia dywidendy w wysokości zysku netto za rok 2016). Jest to poziom wyższy lub porównywalny do największych grup ubezpieczeniowych świata objętych analogicznymi wymogami wypłacalności jak Towarzystwo. Oznacza to mocną pozycję kapitałową Towarzystwa i bardzo wysoki poziom bezpieczeństwa dla jego klientów.

Pozostałe informacje

Niniejsze sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej (zwane dalej „Raportem SFCR”) zostało przygotowane zgodnie z podejściem samodzielnym.

A. Działalność i wyniki operacyjne

A.1. Działalność

A.1.1. Nazwa i forma prawna zakładu

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. jest spółką akcyjną z udziałem kapitału zagranicznego, z siedzibą w Warszawie przy ulicy Inflanckiej 4b.

A.1.2. Nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru odpowiedzialnego za nadzór finansowy nad zakładem

Organem nadzoru, odpowiedzialnym za nadzór finansowy nad Towarzystwem jest Komisja Nadzoru Finansowego z siedzibą w Warszawie przy ulicy Plac Powstańców Warszawy 1.

A.1.3. Dane Biegłego Rewidenta Zakładu

Biegłym Rewidentem Towarzystwa jest PricewaterhouseCoopers sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, przy al. Armii Ludowej 14, 00-638 Warszawa, wpisany na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144. Kluczowym biegłym rewidentem Towarzystwa jest Tomasz Orłowski, wpisany na listę Krajowych Biegłych Rewidentów pod numerem 12045.

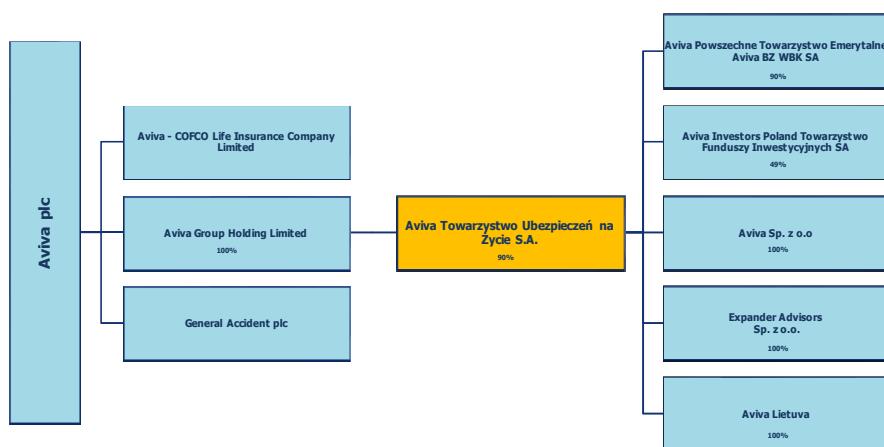
A.1.4. Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakiety akcji zakładu

Akcjonariuszami Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. są:

- Aviva Group Holding Ltd. - 90% akcji;
- Bank Zachodni WBK S.A. - 10% akcji.

Towarzystwo należy do grupy kapitałowej Aviva plc.

Poniższy schemat prezentuje uproszczoną strukturę grupy kapitałowej Aviva plc oraz Towarzystwa i podmiotów bezpośrednio powiązanych z nim kapitałowo.

A.1.5. Istotne linie biznesowe zakładu oraz istotne obszary geograficzne, na których zakład prowadzi działalność

Podstawowym przedmiotem działalności Towarzystwa jest działalność ubezpieczeniowa w zakresie:

- Ubezpieczenia na życie;
- Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (zwany dalej „UFK”), a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe;
- Ubezpieczenia rentowe;
- Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, będące uzupełnieniem wyżej wymienionych grup ubezpieczeń.

Dla celów sprawozdawczości zgodnie z założeniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (zwanej dalej „Wypłacalność II” lub „Dyrektyna Wypłacalność II”), implementowanymi do polskiego porządku prawnego w ustawie z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2016 roku, poz. 615, zwanej dalej „Ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej”) działalność Towarzystwa jest zaklasyfikowana w ramach następujących linii biznesowych:

1. Linie biznesowe związane z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna):
  - Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów.
2. Linie biznesowe związane z ubezpieczeniami na życie:
  - Ubezpieczenia zdrowotne;
  - Ubezpieczenia z udziałem w zyskach;
  - Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym;
  - Pozostałe ubezpieczenia na życie.

Linie biznesowe Wypłacalność II stosuje się na potrzeby kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności (zwanego dalej „SCR”) i minimalnego wymogu kapitałowego (zwanego dalej „MCR”), oraz raportowania ilościowego (zwanego dalej „QRT” lub „raportowaniem QRT”) w zakresie składek, odszkodowań, kosztów i rezerw techniczno – ubezpieczeniowych.

Obszarem geograficznym właściwym dla prowadzonej działalności ubezpieczeniowej jest Rzeczpospolita Polska.

A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Towarzystwo stosuje zasady rachunkowości i sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r., poz. 1047, zwanej dalej „Ustawą o rachunkowości”) oraz wydanymi na jej podstawie przepisami. Stąd też, poniższe dane finansowe przedstawione są zgodnie z zasadami ujmowania i wyceny składników rachunku zysków i strat określonymi w Ustawie o rachunkowości.

Aviva TU nŻ jest jednym z liderów rynku ubezpieczeń na życie i wyniki osiągnięte w 2016 roku potwierdzają jej mocną i stabilną pozycję. Rentowność podstawowej działalności ubezpieczeniowej pozostaje na poziomie porównywalnym do roku poprzedniego a zmiana zysku netto wynika z czynników nie związanych z jakością prowadzonej działalności. Aviva TU nŻ od wielu lat utrzymuje drugą pozycję na rynku ubezpieczeń na życie pod względem rentowności, ustępując jedynie PZU Życie S.A. Utrzymanie stabilnego wyniku na podstawowej działalności ubezpieczeniowej jest wyrazem realizacji strategii Towarzystwa, w której centrum jest klient i dostosowana do jego potrzeb oferta, dystrybucja oraz obsługa. Realizacja strategii możliwa jest dzięki pracownikom i tworzonej przez nich kulturze organizacyjnej, skutecznemu systemowi zarządzania oraz efektywnym procesom operacyjnym.

Wynik techniczny za 2016 rok wyniósł 569 144 tys. zł i był o 32 528 tys. zł wyższy (6%) w porównaniu do 536 616 tys. zł w 2015 roku. Jest to związane przede wszystkim z obniżeniem kosztów akwizycji o 26 028 tys. zł, co wynika między innymi z niższego wolumenu sprzedaży

produktów ze składką jednorazową oraz ze zmiany konstrukcji niektórych umów dodatkowych i wynikającym z tego wydłużeniem okresu rozliczania kosztów akwizycji.

W 2016 roku Towarzystwo wypracowało zysk netto na poziomie 524 452 tys. zł, co oznacza spadek o 271 238 tys. zł (34%) w porównaniu do 795 690 tys. zł zysku netto wypracowanego w 2015 roku.

Dwie podstawowe przyczyny tej zmiany obejmują:

- Obniżenie poziomu przychodów z lokat w jednostki podporządkowane rozpoznanych w rachunku zysków i strat (spadek o 237 716 tys. zł w porównaniu do 2015 roku). W trakcie 2015 roku Aviva TUuŻ ujęła w rachunku zysków i strat 314 459 tys. zł przychodów z Aviva Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego Aviva BZ WBK S.A. (zwane dalej „Aviva PTE”), co wynikało przede wszystkim z płatności dywidendy przez Aviva PTE w związku z uwolnieniem środków tego podmiotu po zmianach regulacyjnych dotyczących funkcjonowania otwartych funduszy emerytalnych. W 2016 roku Aviva TUuŻ ujęła 65 986 tys. zł przychodów z Aviva PTE, co stanowi spadek o 248 473 tys. zł w porównaniu do roku poprzedniego.
- Przychody i koszty z jednostek podporządkowanych Towarzystwo ujmuje w rachunku technicznym ubezpieczeń na życie a następnie przenosi je do rachunku ogólnego w ramach pozycji przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie;
- Wprowadzenie, począwszy od lutego 2016 roku, podatku od aktywów (podatku od niektórych instytucji finansowych) od aktywów (łączna wartość obciążenia w 2016 roku z tego tytułu wyniosła 51 878 tys. zł i została ujęta w ramach pozostałych kosztów operacyjnych w rachunku ogólnym).

Obie powyższe zmiany wpływają na pogorszenie rachunku ogólnego i co za tym idzie zysku brutto oraz netto.

Poniżej przedstawione są podstawowe pozycje przychodów i kosztów z działalności ubezpieczeniowej:

2016

	Składki przypisane brutto	Udział zakładów reasekuracji	Odszkodowania i świadczenia	Udział zakładu reasekuracji	Koszty poniesione
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	203 306	7 394	82 882	8 495	61 477
Ubezpieczenia zdrowotne	185 072	67	45 925	0	43 821
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	283 749	0	295 024	0	55 367
Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	1 134 178	1 830	926 750	645	188 687
Pozostałe ubezpieczenia na życie	127 861	2 371	55 181	2 006	28 058
TOTAL	1 934 166	11 663	1 405 761	11 146	377 409

2015

	Składki przypisane brutto	Udział zakładów reasekuracji	Odszkodowania i świadczenia	Udział zakładu reasekuracji	Koszty poniesione
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	196 372	4 016	102 809	1 777	58 072
Ubezpieczenia zdrowotne	160 145	13	10 017	109	54 150
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	294 358	0	323 408	0	53 143
Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	1 390 922	1 582	952 662	194	203 905
Pozostałe ubezpieczenia na życie	171 929	2 173	151 027	1 502	30 397
TOTAL	2 213 726	7 785	1 539 923	3 582	399 667

Spadek wartości składki przypisanej brutto w 2016 roku związany jest głównie z trudną sytuacją w zakresie umów ze składką jednorazową, gdzie składka przypisana wyniosła 295 192 tys. zł, co oznacza spadek o 305 984 tys. zł (51%) w porównaniu do 601 176 tys. zł w 2015 roku. Wynika to z niekorzystnego otoczenia makroekonomicznego (niskie stopy procentowe, spadki na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w drugiej połowie 2015 roku, determinujące negatywny sentyment w 2016 roku, który zaczął odwracać się dopiero pod koniec tego okresu), wprowadzenia podatku od aktywów (istotnie wpływającego na rentowność części produktów ze składką jednorazową i związane z tym decyzje w zakresie dystrybucji) oraz zmian regulacyjnych. Składka przypisana brutto dla produktów opłacanych regularnie wyniosła 1 638 971 tys. zł, co oznacza wzrost o 26 579 tys. zł (2%) z 1 612 392 tys. zł w 2015 roku.

Zmiana składki przypisanej brutto w 2016 roku odpowiada trendowi rynkowemu (według danych KNF po 4 kwartale 2016 roku składka przypisana brutto dla całego rynku ubezpieczeń na życie spadła o 13%). Jednocześnie Aviva TUńŻ utrzymała drugą pozycję na rynku pod względem wolumenu składki przypisanej brutto.

Wartość odszkodowań i świadczeń obejmuje zarówno kwoty wypłacone w związku ze zdarzeniami objętymi ochroną ubezpieczeniową, jak również wypłaty wartości (wypłaty środków zgromadzonych przez ubezpieczających w ramach ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych). Spadek odszkodowań i świadczeń związany jest ze zmniejszeniem skali wypłat wartości w 2016 roku. Wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych ze środków własnych Towarzystwa w związku ze zdarzeniami objętymi ochroną ubezpieczeniową wyniosła 238 790 tys. zł w 2016 roku.

Koszty poniesione obejmują koszty akwizycji, koszty administracyjne, koszty likwidacji szkód, koszty działalności lokacyjnej, otrzymane prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów oraz pozostałe koszty techniczne. Dominujący wpływ na zmianę kosztów poniesionych mają koszty akwizycji, które w 2016 roku wyniosły 253 545 tys. zł, co oznacza spadek o 26 028 tys. zł (9%) w porównaniu do 279 573 tys. zł w roku ubiegłym, a związane jest między innymi ze wspomnianym powyżej spadkiem sprzedaży produktów ze składką jednorazową oraz zmianą konstrukcji niektórych umów dodatkowych i wynikającym z tego wydłużeniem okresu rozliczania kosztów akwizycji.

Poniżej przedstawione jest uzgodnienie podstawowych pozycji przychodów i kosztów z działalności ubezpieczeniowej do zysku netto za rok:

	Uzgodnienie do zysku netto	2016	2015
Składki przypisane brutto		1 934 166	2 213 726
Udział zakładów reasekuracji		11 663	7 785
Odszkodowania i świadczenia brutto		1 405 761	1 539 923
Udział zakładu reasekuracji		11 146	3 582
Koszty poniesione		377 409	399 667
Przychody z lokat netto		859 711	254 133
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym		41	872
Zmiany stanu innych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na udziale własnym		321 448	-368 343
Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym		394	421
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do rachunku ogólnego		-119 244	-356 245
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	569 144	536 616	
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie		119 244	356 245
Pozostałe przychody operacyjne		2 205	7 631
Pozostałe koszty operacyjne		57 524	1 493
Zysk z działalności operacyjnej	633 069	899 000	
Zysk brutto	633 069	899 000	
Podatek dochodowy		108 618	103 309
Zysk netto	524 452	795 690	

A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Portfel inwestycyjny Towarzystwa składa się z dwóch podstawowych części:

- Lokaty ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych (UFK) związane z umowami ubezpieczenia, gdy ryzyko inwestycyjne lokaty ponosi ubezpieczający.

Lokaty UFK dokonywane są zgodnie z polityką inwestycyjną określoną i opisaną odrębnie dla każdego ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego. Aviva TUńŻ oferuje szerokie spektrum ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych reprezentujących zróżnicowane strategie inwestycyjne i profile ryzyka, począwszy od funduszy bezpiecznych inwestujących środki w instrumenty rynku pieniężnego po fundusze związane z wyższym ryzykiem jak fundusze akcyjne. Sposób alokacji środków pomiędzy poszczególne UFK zależy od indywidualnej decyzji klienta. Klienci mają możliwość zmiany alokacji zarówno w przypadku nowo wpłacanych składek, jak również dla dotychczas zgromadzonych środków.

- Lokaty inne niż związane z UFK (a więc lokaty stanowiące pokrycie zobowiązań innych niż wynikające z umów ubezpieczenia, gdy ryzyko inwestycyjne lokaty ponosi ubezpieczający oraz lokaty niestanowiące pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Towarzystwa) dokonywane są w taki sposób, aby osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa, jakości i rentowności, przy jednoczesnym zachowaniu płynności środków. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku 48% tych środków lokowana jest bezpośrednio w dłużne papiery wartościowe i lokaty terminowe (z czego 69% stanowią obligacje rządowe i samorządowe, 22% lokaty terminowe a pozostałe 9% obligacje korporacyjne). Pozostała część lokowana jest w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (z czego około 70% stanowią bezpieczne fundusze rynku pieniężnego i obligacyjne a 30% fundusze akcyjne i inne).

Zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości Towarzystwo zalicza do lokat również inwestycje w jednostkach podporządkowanych, które utrzymywane są w związku realizacją strategii Grupy Aviva w Polsce i są zarządzane analogicznie. W związku z tym nie jest zasadne analizowanie tych inwestycji w perspektywie stopy zwrotu. Informacja na temat wyniku inwestycyjnego na jednostkach podporządkowanych została uwzględniona w celu umożliwienia uzgodnienia do wartości wykazanych w punkcie A.2.

Poniżej zaprezentowano informacje dotyczące aktywów na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz za okres porównawczy, w podziale na grupy aktywów:

2016

	Stan aktywów na 31.12.16	Średni stan aktywów w roku	Wynik inwestycyjny	Stopa zwrotu
Jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych oraz pozostałe lokaty	780 989	828 694	62 741	7,6%
Dłużne papiery wartościowe	555 736	669 484	7 776	1,2%
Lokaty terminowe	159 404	135 831	668	0,5%
Lokaty UFK	12 778 873	12 621 143	659 747	5,2%
Total	14 275 002	14 255 151	730 932	5,1%
Jednostki powiązane			117 449	
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej ujęte w pozycji Koszty poniesione			11 330	
Przychody z lokat netto			859 711	

2015

	Stan aktywów na 31.12.15	Średni stan aktywów w roku	Wynik inwestycyjny	Stopa zwrotu
Jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych oraz pozostałe lokaty	876 398	805 747	45 048	5,6%
Dłużne papiery wartościowe	783 233	759 456	13 126	1,7%
Lokaty terminowe	112 257	105 919	69	0,1%
Lokaty UFK	12 463 412	12 649 399	-172 578	-1,4%
Total	14 235 300	14 320 522	-114 336	-0,8%
Jednostki powiązane			355 165	
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej ujęte w pozycji Koszty poniesione			13 304	
Przychody z lokat netto			254 133	

Poniżej przedstawiono dodatkowo informacje na temat wartości aktywów netto poszczególnych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych oferowanych przez Towarzystwo oraz rocznych stóp zwrotu osiągniętych przez te fundusze.

2016

	Stan aktywów na dzień 31.12.2016	Stopa zwrotu
Fundusz Gwarantowany	3 364 549	0,8%
Fundusz Stabilnego wzrostu	141 202	1,3%
Fundusz Zrównoważony	1 576 172	5,5%
Fundusz Miedzynarodowy	1 882 085	-0,9%
Fundusz Akcji	287 518	9,9%
Fundusz Dynamiczny	531 734	9,9%
Fundusz Pieniężny	1 630 455	0,7%
Fundusz Obligacji PPE	49 546	-0,9%
Fundusz Stabilnego Wzrostu PPE	396 508	2,4%
Fundusz Zrównoważony PPE	200 151	6,3%
Fundusz Akcji PPE	113 241	10,7%
Fundusz IKE Stabilnego wzrostu	1 016 657	-0,1%
Fundusz IKE Dynamiczny	9 689	9,1%
Fundusz Dynamiczny Aktywnej Selekcji	10 974	10,2%
Fundusz Zrównoważony Aktywnej Selekcji	320 451	6,3%
Fundusz Stabilny Aktywnej Selekcji	235 793	4,2%
Fundusz Gwarancji Zysku	339 998	1,0%
Fundusz Dłużny Aktywnej Selekcji	390 027	1,2%
Fundusz Spółek Dywidendowych	89 413	12,0%
Aviva UFK Aviva Investors Akcji Europy Wschodzącej	136	6,9%
Aviva UFK Aviva Investors Małych Spółek	16 876	9,0%
Aviva UFK Aviva Investors Polskich Akcji	3 200	11,8%
Aviva UFK Aviva Investors Dłużnych Papierów Korporacyjnych	11 546	4,2%
Aviva UFK Aviva Investors Obligacji	3 770	-0,2%
Aviva UFK Aviva Investors Obligacji Dynamiczny	39 430	2,5%
Aviva UFK Aviva Investors Depozyt Plus	8 380	0,4%
Aviva UFK Aviva Investors Akcji Rynków Wschodzących	727	8,7%
Aviva UFK Aviva Investors Aktywnej Alokacji	15 949	2,0%
Aviva UFK Quercus Turcja	277	-3,9%
Aviva UFK Quercus Rosja	1 358	56,2%
Aviva UFK NN (L) Globalny Długi Korporacyjnego	6 302	16,0%
Aviva UFK NN (L) Globalny Spółek Dywidendowych	4 657	11,4%
Aviva UFK NN (L) Nowej Azji	13 249	1,2%
Aviva UFK Skarbiec Globalny Małych i Średnich Spółek	452	1,8%
Aviva UFK Skarbiec Spółek Wzrostowych	265	3,1%
Aviva UFK Skarbiec Akcja	3 352	10,9%
Aviva UFK Skarbiec Obligacja	113	0,2%
Aviva UFK Skarbiec Depozytowy	2 451	1,1%
Aviva UFK Skarbiec Rynków Surowcowych	1 445	8,5%
Aviva UFK Noble Fund Akcji Małych i Średnich Spółek	1 112	9,3%
Aviva UFK Noble Fund Akcji	2 311	5,5%
Aviva UFK Noble Fund Timingowy	362	4,7%
Aviva UFK PZU Akcji Małych i Średnich Spółek	592	15,4%
Aviva UFK PZU Akcji Krakowiak	1 450	10,6%
Aviva UFK PZU Energia Medycyna Ekologia	924	-22,3%
Aviva UFK PZU Papierów Dłużnych POLONEZ	7 624	-2,0%
Aviva UFK Investor Turcja	4 660	-6,6%
Aviva UFK Investor Gold Otwarty	524	13,1%
Aviva UFK UniAkcje Sektory Wzrostu	4 129	14,8%
Aviva UFK UniKorona Akcje	354	11,3%
Aviva UFK UniObligacje Aktywne	856	0,2%
Aviva UFK Quercus Agresywny	7 548	9,1%
Aviva UFK Aviva Investors Multi-Strategy Target Return Fund	26 333	1,4%

2015

	Stan aktywów na dzień 31.12.2015	Stopa zwrotu
Fundusz Gwarantowany	3 467 627	1,7%
Fundusz Stabilnego wzrostu	128 471	-1,6%
Fundusz Zrównoważony	1 598 017	-6,1%
Fundusz Miedzynarodowy	1 903 291	13,3%
Fundusz Akcji	341 656	-10,2%
Fundusz Dynamiczny	512 961	-10,2%
Fundusz Pieniężny	1 583 885	1,2%
Fundusz Obligacji PPE	43 098	0,8%
Fundusz Stabilnego Wzrostu PPE	381 044	-1,4%
Fundusz Zrównoważony PPE	178 170	-5,4%
Fundusz Akcji PPE	94 405	-9,5%
Fundusz IKE Stabilnego wzrostu	922 909	-2,6%
Fundusz IKE Dynamiczny	9 265	-10,9%
Fundusz Dynamiczny Aktywnej Selekcji	10 427	-2,3%
Fundusz Zrównoważony Aktywnej Selekcji	290 625	-1,5%
Fundusz Stabilny Aktywnej Selekcji	208 262	-0,9%
Fundusz Gwarancji Zysku	306 505	1,3%
Fundusz Dłużny Aktywnej Selekcji	237 096	0,9%
Fundusz Spółek Dywidendowych	82 247	-8,8%
Aviva UFK Aviva Investors Akcji Europy Wschodzącej	198	-13,3%
Aviva UFK Aviva Investors Małych Spółek	1 515	6,7%
Aviva UFK Aviva Investors Polskich Akcji	2 109	-6,7%
Aviva UFK Aviva Investors Dłużnych Papierów Korporacyjnych	10 196	2,4%
Aviva UFK Aviva Investors Obligacji	3 619	0,0%
Aviva UFK Aviva Investors Obligacji Dynamiczny	29 430	2,2%
Aviva UFK Aviva Investors Depozyt Plus	11 291	0,8%
Aviva UFK Aviva Investors Akcji Rynków Wschodzących	731	-5,5%
Aviva UFK Aviva Investors Aktywnej Alokacji	18 977	1,9%
Aviva UFK Quercus Turcja	529	-18,7%
Aviva UFK Quercus Rosja	1 349	1,8%
Aviva UFK NN (L) Globalny Długi Korporacyjnego	3 489	-6,0%
Aviva UFK NN (L) Globalny Spółek Dywidendowych	1 746	5,7%
Aviva UFK NN (L) Nowej Azji	19 033	-8,5%
Aviva UFK Skarbiec Globalny Małych i Średnich Spółek	700	-0,7%
Aviva UFK Skarbiec Spółek Wzrostowych	83	1,6%
Aviva UFK Skarbiec Akcja	3 671	-8,2%
Aviva UFK Skarbiec Obligacja	18	0,4%
Aviva UFK Skarbiec Depozytowy	2 341	0,7%
Aviva UFK Skarbiec Rynków Surowcowych	1 101	-28,5%
Aviva UFK Noble Fund Akcji Małych i Średnich Spółek	156	11,8%
Aviva UFK Noble Fund Akcji	1 441	-2,6%
Aviva UFK Noble Fund Timingowy	500	9,0%
Aviva UFK PZU Akcji Małych i Średnich Spółek	625	7,3%
Aviva UFK PZU Akcji Krakowiak	1 111	-10,2%
Aviva UFK PZU Energia Medycyna Ekologia	24	-1,1%
Aviva UFK PZU Papierów Dłużnych POLONEZ	19 125	3,0%
Aviva UFK Investor Turcja	5 159	-22,0%
Aviva UFK Investor Gold Otwarty	1 460	-6,4%
Aviva UFK UniAkcje Sektory Wzrostu	1 622	-5,2%
Aviva UFK UniKorona Akcje	382	-10,8%
Aviva UFK UniObligacje Aktywny	282	-1,0%
Aviva UFK Quercus Agresywny	9 097	0,0%
Aviva UFK Aviva Investors Multi-Strategy Target Return Fund *	10 341	-1,0%

* Od 23 listopada 2015 roku.

A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Towarzystwo nie prowadzi innych istotnych rodzajów działalności poza wymienionymi powyżej.

B. System zarządzania

B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania

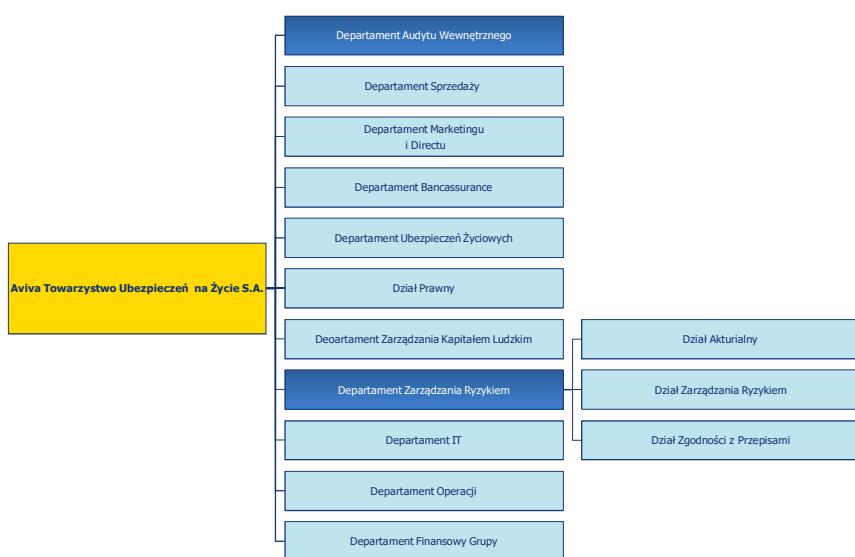
W roku 2016 elementy systemu zarządzania Towarzystwa podlegały regularnej weryfikacji a w razie potrzeby aktualizacji, celem dostosowania do wymogów rozdziału 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku (zwanego dalej "Aktem delegowanym") oraz wytycznych organów nadzoru (w tym Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych oraz Zasad Ładu Korporacyjnego, Wytycznych oraz nowych Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego). Większość istotnych działań zostało podjętych w roku 2015, jednakże analiza skuteczności wdrożenia nowych regulacji prawnych i nowe wymogi nadzorcze skutkowały dodatkowymi modyfikacjami w roku 2016. Te dodatkowe modyfikacje w systemie zarządzania i jego komponentach (w szczególności w systemie zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej i opisującej je dokumentacji, systemie informacji zarządczej, strukturze i regulaminach komitetów) o średniej i małej istotności obejmowały przede wszystkim obszary outsourcingu, bezpieczeństwa systemów IT, systemu zarządzania produktem, procesów badania adekwatności produktu oraz sprawozdawczości.

B.1.1. Struktura organizacyjna

Zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, system zarządzania opiera się na czterech kluczowych funkcjach:

- Funkcji zarządzania ryzykiem;
- Funkcji zgodności z przepisami;
- Funkcji audytu wewnętrznego;
- Funkcji aktuarialnej.

Umiejscowienie kluczowych funkcji w strukturze organizacyjnej Aviva TUnŻ zostało przedstawione na diagramie poniżej. Poniższa struktura organizacyjna ma na celu wspieranie realizacji strategii i działań podejmowanych przez Towarzystwo. Taka struktura jest w stanie dostosować się do zmian celów strategicznych, podejmowanych działań lub środowiska biznesowego Towarzystwa w odpowiednim czasie. Główne jednostki organizacyjne to departamenty, na czele, których stoją członkowie Zarządu. Departamenty są podzielone na działy i sekcje, na czele, których stoją Dyrektorzy lub Menedżerowie.

B.1.2. Zarząd

Za prowadzenie spraw i reprezentację Towarzystwa odpowiada Zarząd, który jest wyłącznie właściwy we wszelkich sprawach nieprzekazanych postanowieniami Statutu Towarzystwa lub przepisami prawa do kompetencji innych organów Aviva TUnŻ.

Do kompetencji Zarządu należy rozpatrywanie bieżących spraw Towarzystwa, a w szczególności:

- Rozpatrywanie miesięcznych raportów finansowych i innej sprawozdawczości zarządczej związanej z bieżącą kontrolą działalności Towarzystwa;
- Rozpatrywanie średnio i długoterminowych planów rozwoju;
- Rozpatrywanie projektów rocznego budżetu, rachunku wyników oraz bilansu Towarzystwa;
- Rozpatrywanie zasad polityki kadrowej i płacowej;
- Udzielanie i odwoływanie prokur;
- Rozpatrywanie istotnych spraw dotyczących organizacji Towarzystwa;
- Rozpatrywanie innych spraw wniesionych przez Prezesa lub przez członków Zarządu, a także dyrektorów jednostek organizacyjnych do rozpatrzenia przez Zarząd, które ze względu na istotę zagadnienia lub wysokość ewentualnych zobowiązań Towarzystwa, wymagają rozpatrzenia przez Zarząd;
- Rozpatrywanie spraw przedkładanych do rozpatrzenia przez Radę Nadzorczą i Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Na dzień 31 grudnia 2016 struktura Zarządu wraz z przypisaniem odpowiedzialności prezentowała się następująco:

* Podlega akceptacji KNF

B.1.3. Alokacja odpowiedzialności i delegowanie uprawnień

System zarządzania w Aviva TUńŻ opiera się na Zasadach Delegowania Uprawnień wdrożonych w Grupie Aviva. Zarząd Aviva TUńŻ jest uprawniony do zarządzania Towarzystwem i do jego reprezentowania.

Zarząd może powierzyć uprawnienia w ramach swoich zespołów, gwarantując, że istnieją struktury zarządzania (wewnętrzne kontrole, system zarządzania i raportowania), by zarządzać Towarzystwem zgodnie z politykami organizacji i procesami akceptacji.

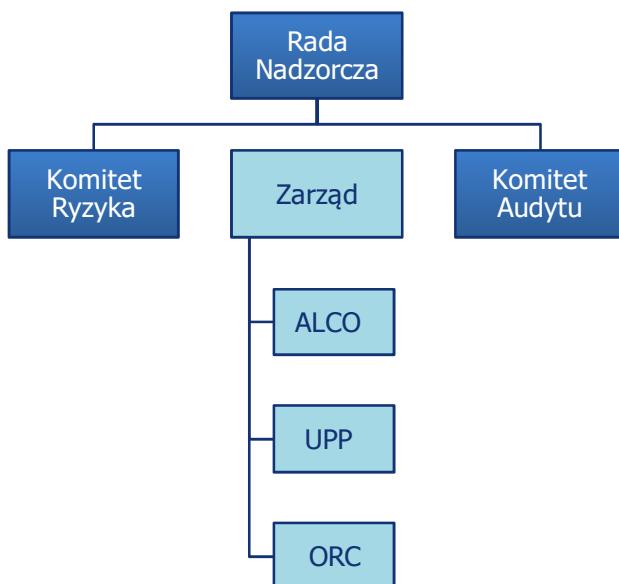
Każda osoba zarządzająca funkcją w oparciu o uprawnienia delegowane przez Zarząd, winna mieć stosunek prawny, jako członek Zarządu lub Dyrektor, z organizacją.

Zarząd może delegować swoje uprawnienia do innych komitetów, które mogą delegować swoje obowiązki do odpowiednich osób, komitetów podległych lub grup roboczych.

Wewnętrzny przegląd systemu zarządzania jest przeprowadzany dwa razy do roku. Głównym celem przeglądu jest weryfikacja obecnych standardów. Główne wnioski i konklusje są udokumentowane i zaraportowane do Członka Zarządu nadzorującego Departament Zarządzania Ryzykiem (zwanego dalej „Chief Risk Officer” lub „CRO”) i Prezesa Zarządu (zwanego dalej „CEO”) Towarzystwa oraz do grupy kapitałowej Aviva plc.

B.1.4. Struktura komitetów

System zarządzania (w szczególności w odniesieniu do zarządzania ryzykiem) jest zorganizowany poprzez strukturę komitetów, których zadaniem jest wspieranie wydajnych i transparentnych procesów podejmowania decyzji. Każdy komitet posiada własny regulamin dotyczący zakresu uprawnień określający zakres, cel, role, zakresy odpowiedzialności, standardowy porządek posiedzenia i częstotliwość spotkań komitetu. Określa też zasady eskalacji przypadków naruszeń obowiązujących w Aviva TUńŻ zasad.

Komiteły są podzielone na:

- Komitemty przy Radzie Nadzorczej, których rolą jest informowanie i wspieranie Rady Nadzorczej w pełnieniu swojej funkcji nadzorczej;
- Komitet Audytu – odpowiada za monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Aviva TUńŻ, efektywności systemu kontroli wewnętrznej, audyty wewnętrzne i zarządzania ryzykiem, za monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej oraz niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

- Komitet Ryzyka – ściśle współpracując z Komitem Audytu, wspiera Zarząd w bieżącej ocenie ryzyka. Komitet ryzyka odpowiada m.in. za przegląd: apetytu na ryzyko oraz profilu ryzyka Towarzystwa w relacji do kapitału, jego płynności finansowej, skuteczności systemu zarządzania ryzykiem, testów warunków skrajnych.
- Komitety Zarządcze:
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (zwany dalej „Komitetem ALCO”) – odpowiada między innymi za nadzór nad ekspozycją Towarzystwa na ryzyka finansowe i ubezpieczeniowe, za zatwierdzanie propozycji zarządzania aktywami i zobowiązaniami oraz strategii inwestycyjnej z uwzględnieniem limitów wynikających z apetytu na ryzyko, a także za monitorowanie pozycji kapitałowej i potrzeb wypłacalności w odniesieniu do strategii ryzyka.
- Komitet Underwritingu, Produktu i Wyceny – (Underwriting, Product & Pricing Committee, zwany dalej „UPP”) - odpowiada m.in. za zapewnienie zgodności strategii produktowej Towarzystwa z jego apetytem na ryzyko, planami finansowymi, strategią oraz indywidualnymi potrzebami klientów.
- Komitet Ryzyka Operacyjnego (Operational Risk Committee, zwany dalej: „Komitetem ORC”) – odpowiada za nadzorowanie profilu ryzyka operacyjnego oraz monitorowanie adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej w Towarzystwie.

Powyżej wymienione komitety wspierane są przez komitety oraz lokalne grupy robocze rapportujące do nich.

B.1.5. Zasady dotyczące wynagradzania

Towarzystwo posiada regulacje wewnętrzne określające zasady wynagradzania Rady Nadzorczej, Zarządu oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Aviva TUnŻ. Generalne zasady kształtowania przejrzystej polityki wynagradzania mają także zastosowanie do pracowników Towarzystwa. Celem Aviva TUnŻ jest zapewnienie zgodności struktury wynagrodzeń z jej strategią działalności, a także umożliwienie Towarzystwu wywiązywania się z obowiązku efektywnego zarządzania ryzykiem i wykorzystania kapitału. Kształtując politykę wynagrodzeń, odpowiednie organy Towarzystwa kierują się jego bezpieczeństwem, biorąc pod uwagę jego potrzeby rozwojowe oraz jego bieżącą sytuację finansową. System wynagradzania obowiązujący w Aviva TUnŻ jest zgodny z powszechnie obowiązującymi regulacjami prawnymi oraz zapewnia konkurencyjność pakietu wynagrodzeń, który:

- jest zgodny z odpowiednią praktyką rynkową;
- wspiera realizację strategii Aviva TUnŻ;
- sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Aviva TUnŻ;
- podkreśla wartości i zachowania obowiązujące w Aviva TUnŻ.

Towarzystwo poprzez swoją politykę wynagradzania wspiera realizację rocznych i długofalowych celów strategicznych. Programy wynagrodzeniowo-motywacyjne Towarzystwa mają na celu zachęcanie do:

- rozważnego i roztropnego zarządzania sprawami Aviva TUnŻ;
- przestrzegania Kodeksu Etyki Biznesu Aviva TUnŻ;
- uczciwego traktowania klientów Aviva TUnŻ przez jej pracowników;
- przyjmowania przez pracowników Aviva TUnŻ odpowiedzialnej postawy wobec zarządzania ryzykiem w Towarzystwie.

Towarzystwo stosuje system wynagrodzeń obejmujący zarówno stałe, jak i zmienne składniki wynagrodzenia, skomponowane w taki sposób, aby stały lub gwarantowany składnik stanowił odpowiednio wysoką część całkowitego wynagrodzenia, co ma na celu zapobiegać nadmierнемu uzależnieniu pracowników od zmiennych składników oraz pozwala Aviva TUnŻ stosować w pełni elastyczne zasady dotyczące premii, umożliwiające między innymi niewypłacanie zmiennego składnika wynagrodzenia.

Aviva TUnŻ stosuje strukturę wynagrodzeń zmiennych, która odpowiada następującym założeniom:

- Struktura wynagrodzeń dla wszystkich pracowników Towarzystwa nie powinna zachęcać do podejmowania ryzyka wykraczającego poza apetyt na ryzyko określony dla danej jednostki/obszaru, a w przypadku członków Zarządu musi obejmować cel (cele) związany z ryzykiem, którego realizacja będzie miała istotny wpływ na przyznanie i wysokość wynagrodzeń zmiennych dla poszczególnych osób;
- Ustalając strukturę wynagradzania, należy unikać konfliktu interesów;
- Ustalając strukturę wynagradzania, należy kierować się przede wszystkim uczciwym postępowaniem wobec klientów Aviva TUnŻ. Struktura wynagradzania powinna zachęcać do jak największej dbałości o klienta Towarzystwa. Nie powinna również stanowić zachęty do łamania zasad zawartych w Kodeksie Etyki Biznesu Aviva TUnŻ.

Ponadto:

- Ustalając wysokość zmiennego wynagrodzenia dla pracownika, należy uwzględnić wyniki Aviva TUnŻ i jednostki biznesowej, w której pracuje dana osoba, wyniki tej osoby w stosunku do celów lub zadań wyznaczonych dla jej stanowiska oraz całkowite wynagrodzenie pracownika względem poziomu rynkowego;
- Zmienne składniki wynagrodzenia członków Zarządu oraz osób pełniących kluczowe funkcje powinny być uzależnione w szczególności od obiektywnych kryteriów, jakości zarządzania oraz uwzględniać długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Ustalając zmienne składniki wynagrodzenia uwzględnia się także nagrody lub korzyści, w tym wynikające z programów motywacyjnych oraz innych programów premiowych wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych;
- Aviva TUnŻ przy ustalaniu programów bonusowych może także stosować odroczenia wypłaty części bonusów, mając na względzie przyjęte długofalowe cele Aviva TUnŻ i poziom ich realizacji;
- Polityka i zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu oraz osób pełniących kluczowe funkcje odpowiadają wymogom powszechnie obowiązujących przepisów prawa, a także powinny być dokumentowane i raportowane zgodnie z tymi wymogami;
- Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej przysługuje wyłącznie Niezależnym Członkom Rady Nadzorczej;
- Wynagrodzenie Niezależnych Członków Rady Nadzorczej ustala się adekwatnie do pełnionej funkcji. Niezależni Członkowie Rady Nadzorczej powołani do pracy w komitetach, w tym w Komitecie Audytu lub Ryzyka, wynagradzani są adekwatnie do dodatkowych zadań wykonywanych w ramach danego komitetu;
- Wynagrodzenie Niezależnych Członków Rady Nadzorczej ustalone jest przez Walne Zgromadzenie;
- Aviva TUnŻ nie posiada dodatkowych programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur dla członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego i innych osób nadzorujących kluczowe funkcje.

Informacje dotyczące istotnych transakcji zawartych w okresie sprawozdawczym z członkami Zarządu i członkami Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządu ani członkom Rady Nadzorczej.

Członkowie Zarządu Towarzystwa uczestniczą w planach akcyjnych organizowanych przez Aviva Plc, których realizacja jest odroczena w czasie. Uprawnienie do skorzystania z opcji jest uzależnione od spełnienia szeregu warunków określonych w zasadach planów akcyjnych, uzależnionych od wyników grupy kapitałowej Aviva Plc.

	2016	2015
Wynagrodzenie Zarządu	3 143	2 854
Wynagrodzenie Rady Nadzorczej	444	524

W okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównawczym Aviva TUnŻ nie zawierała umów z udziałowcami. Towarzystwo jest natomiast stroną szeregu transakcji z jednostkami powiązanymi, nie będącymi jej udziałowcami. Najważniejsze z nich obejmują umowę dystrybucyjną z Aviva Sp. z o.o., umowę o zarządzanie aktywami z Aviva Investors Poland TFI S.A., umowę o świadczenie usług pomocniczych z Aviva Europe Services EEIG oraz umowę o świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego z Expander Advisors Sp. z o.o.

B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Wraz z wdrożeniem Dyrektywy Wypłacalność II grupa kapitałowa Aviva plc opracowała a Towarzystwo wprowadziło zasady Systemu zarządzania, które zapewnią, że Zarząd, kluczowe funkcje oraz pracownicy Towarzystwa będą spełniać wymogi dotyczące kompetencji i reputacji.

Towarzystwo wprowadziło mechanizmy pozwalające dokonać właściwej oceny na wszystkich etapach weryfikacji wymogów dotyczących kompetencji i reputacji, co ma zabezpieczyć Towarzystwo przed zatrudnianiem osób, które potencjalnie mogłyby zagrażać jej pracownikom, klientom i reputacji.

Towarzystwo dzieli minimalne wymogi dotyczące weryfikacji kompetencji i reputacji na podstawowe i rozszerzone.

Podstawowe wymogi dotyczące weryfikacji kompetencji i reputacji

- Prawo do pracy (w przypadku obcokrajowców);
- Identyfikacja tożsamości i adresu kandydata;
- Weryfikacja niekaralności kandydata (w przypadkach dozwolonych prawem);
- Weryfikacja historii zatrudnienia kandydata;
- Weryfikacja kwalifikacji i poziomu wykształcenia kandydata;
- Weryfikacja, czy kandydat był wcześniej zatrudniany przez któryś ze spółek Grupy Aviva;
- Weryfikacja, czy kandydat jest lub był związany zawodowo z Audytorem Zewnętrznym Grupy Aviva;
- Weryfikacja kandydata pod kątem konfliktu interesów z którykolwiek ze spółek Grupy Aviva;
- Weryfikacja kondycji finansowej kandydata (w przypadkach dozwolonych prawem);
- Weryfikacja kandydata pod kątem oszustw m.in. gospodarczych.

Przed rozpoczęciem pracy w Towarzystwie, kandydat powinien przejść powyższą weryfikację.

Dyrektyna Wypłacalność II wymaga, aby zwłaszcza osoby, które faktycznie zarządzają zakładem ubezpieczeń lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji spełniały wymogi dotyczące kompetencji i reputacji. Wymienione powyżej podstawowe elementy procesu weryfikacji odnoszą się do szerszej grupy pracowników Aviva TUnŻ. Dlatego też Towarzystwo w odniesieniu do osób zarządzających nim oraz do osób nadzorujących kluczowe funkcje rozszerza proces weryfikacji zgodnie z poniższymi wymaganiami:

- Weryfikacja wiedzy i umiejętności z zakresu ubezpieczeń i rynków finansowych, strategii biznesowej i modelu biznesowego, systemu zarządzania, analizy finansowej i aktuarialnej oraz wymogów i zasad regulacyjnych, mająca na celu zapewnienie należytego zróżnicowania kwalifikacji, wiedzy i odpowiedniego doświadczenia gwarantującego profesjonalizm w zarządzaniu Towarzystwem i jego nadzorowaniu.
- Weryfikacja, czy kandydat na osobę zarządzającą Towarzystwem jest powiązany biznesowo z podmiotami zewnętrznymi.
- Weryfikacja czy na kandydata na osobę zarządzającą Towarzystwem nie zostały nałożone kary przez KNF.
- Prowadzenie pełnej dokumentacji dotyczącej weryfikacji wymienionych powyżej wymogów dotyczących kompetencji i reputacji.

- Każdy Kandydat powinien przejść kompletny proces weryfikacji, a jej wyniki powinny zostać udokumentowane;
- Kandydat, który nie przeszedł pozytywnej weryfikacji, nie może zostać zatrudniony przez Towarzystwo;
- Dodatkowo, aby taką weryfikację można było przeprowadzić należycie, Towarzystwo posiada odpowiednie opisy ról oraz zakresy obowiązków.

Po zakończeniu weryfikacji kandydata na etapie rekrutacji, Towarzystwo przeprowadza regularne przeglądy kompetencji i reputacji swoich pracowników, w tym zwłaszcza Zarządu i osób nadzorujących kluczowe funkcje, które obejmują następujące kroki:

- Kompetencje i reputacja poszczególnych osób są weryfikowane co najmniej raz na dwa lata. Każdorazowo oceny podlegają pełnej dokumentacji.
- Pracownicy raz w roku podlegają ocenie rocznej, pozwalającej wskazać ewentualne obszary do dalszego rozwoju lub poprawy. W stosownych przypadkach są uruchamiane, monitorowane i dokumentowane plany naprawcze.
- Pełna dokumentacja dotycząca weryfikacji kompetencji i reputacji jest przechowywana/archiwizowana, co najmniej 6 lat.

B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

B.3.1. Funkcja zarządzania ryzykiem

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nadzór nad funkcją zarządzania ryzykiem Towarzystwo powierzyło Menedżerowi Działu Zarządzania Ryzykiem, raportującemu do CRO oraz do komitetów: Wykonawczego i Ryzyka.

Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem jest również Sekretarzem komitetu Ryzyka oraz uczestniczy w posiedzeniach komitetu ORC.

Głównymi zadaniami funkcji zarządzania ryzykiem są:

- Efektywne wdrażanie systemu zarządzania ryzykiem, w tym strategii zarządzania ryzykiem, polityk ryzyka, standardów biznesowych, procesów i procedur zarządzania ryzykiem;
- Kierowanie procesami zarządzania ryzykiem należącymi do procesów własnej oceny ryzyka i wypłacalności, w szczególności procesem identyfikacji, pomiaru, zarządzania, monitorowania i raportowania kluczowych ryzyk;
- Przegląd i krytyczna ocena czynności należących do procesów zarządzania ryzykiem przeprowadzanych przez pracowników poszczególnych obszarów biznesowych, w szczególności procesu identyfikacji, pomiaru, zarządzania, monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego;
- Przegląd i krytyczna ocena wdrożenia polityk ryzyka i standardów biznesowych przez pracowników poszczególnych obszarów biznesowych Towarzystwa;
- Przegląd i krytyczna ocena czynności i decyzji związanych z podejmowaniem ryzyka oraz środków mitygujących podejmowanych przez właścicieli poszczególnych obszarów biznesowych Towarzystwa.
- Raportowanie wyników procesów zarządzania ryzykiem do Zarządu i Komitetu Ryzyka;
- Kierowanie procesem raportowania własnej oceny ryzyka i wypłacalności do Zarządu i Organu Nadzoru;
- Kierowanie procesem walidacji modelu kapitału ekonomicznego oraz raportowanie jego wyników do Zarządu i Komitetu Ryzyka.

B.3.2. System zarządzania ryzykiem

W Towarzystwie istnieje system zarządzania ryzykiem obejmujący strategię zarządzania ryzykiem, polityki ryzyka, standardy biznesowe oraz procesy i procedury zarządzania ryzykiem służące do identyfikacji, pomiaru, zarządzania, monitorowania i raportowania ryzyka (na poziomie indywidualnym oraz zagregowanym), na które jest lub może być narażone Towarzystwo. System zarządzania ryzykiem jest efektywny i dobrze zintegrowany ze strukturą organizacyjną, strukturą komitetów oraz z procesami decyzyjnymi Towarzystwa, z odpowiednim uwzględnieniem osób pełniących kluczowe funkcje.

Strategia zarządzania ryzykiem, polityki ryzyka i standardy biznesowe

Towarzystwo posiada strategię zarządzania ryzykiem spójną ze strategią biznesową i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą. Celem strategii zarządzania ryzykiem jest wyznaczenie ram dla procesów podejmowania decyzji przy uwzględnieniu ryzyka, limitów określonych w ramach apetytów na ryzyko, preferencji ryzyka i zarządzania nim. Rada Nadzorcza Towarzystwa nadzoruje wypełnianie strategii zarządzania ryzykiem poprzez otrzymywanie regularnej informacji zarządczej na posiedzeniach Komitetu Ryzyka Towarzystwa. Co najmniej raz w roku Towarzystwo dokonuje przeglądu Strategii Zarządzania Ryzykiem.

Ramy Systemu Zarządzania Ryzykiem w Towarzystwie określone są w Polityce Systemu Zarządzania Ryzykiem oraz w politykach poszczególnych rodzajów ryzyka, w szczególności polityce ryzyka ubezpieczeniowego, kredytowego, płynności, rynkowego oraz operacyjnego. Każda z polityk ryzyka opisuje podejście do identyfikacji, pomiaru, zarządzania, monitorowania i raportowania ryzyka, procesy zarządzania ryzykiem oraz kluczowe role i odpowiedzialności w ramach zarządzania daną kategorią ryzyka. Standardy biznesowe podlegające politykom ryzyka zawierają kontrole zapewniające spójne procesy biznesowe w całej grupie kapitałowej Aviva plc. Co najmniej raz w roku Towarzystwo dokonuje oceny spełniania wymogów wynikających z polityk ryzyka i standardów biznesowych.

Integracja z procesami decyzyjnymi Towarzystwa

Zgodnie z Polityką Systemu Zarządzania Ryzykiem, każdy pracownik Towarzystwa zaangażowany jest w zarządzanie ryzykiem. W konsekwencji, zasady zarządzania ryzykiem są wbudowane w codzienne procesy zarządzania i podejmowania decyzji biznesowych. Ponadto proces podejmowania decyzji oparty jest o strukturę komitetów.

Wbudowanie systemu zarządzania ryzykiem w strukturę organizacyjną Towarzystwa oraz procesy decyzyjne oznacza również, że, kierownictwo przy podejmowaniu każdej kluczowej decyzji biznesowej przeprowadza proces identyfikacji ryzyka. Kluczowy wkład do systemu decyzyjnego opartego o zarządzanie ryzykiem mają procesy składające się na własną ocenę ryzyka i wypłacalności.

Kluczowe role w systemie zarządzania ryzykiem

Role w procesie zarządzania ryzykiem w Towarzystwie opierają się na modelu „trzech linii obrony”. W szczególności „pierwsza linia obrony”, którą tworzą menedżerowie poszczególnych obszarów biznesowych Towarzystwa wraz z podległymi im pracownikami, jest odpowiedzialna za identyfikację, pomiar, zarządzanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka oraz za implementację i praktyczne stosowanie zasad zarządzania ryzykiem. Szczegółowe zadania „pierwszej linii obrony” w ramach zarządzania ryzykiem określają przyjęte polityki ryzyka i standardy biznesowe.

Nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem wypełniane jest przez „drugą linię obrony”, którą stanowią menedżerowie odpowiedzialni za nadzorowanie funkcji zarządzania ryzykiem, funkcji aktuarialnej oraz funkcji zgodności z przepisami wraz z podległymi im zespołami. Menedżerowie nadzorujący wyżej wymienione kluczowe funkcje Towarzystwa raportują bezpośrednio do członka Zarządu odpowiedzialnego za obszar zarządzania ryzykiem. Funkcje te angażowane są w kluczowe decyzje biznesowe Towarzystwa poprzez uczestnictwo w komitetach.

Niezależna ocena i raportowanie do Komitetu Audytu w zakresie efektywności działania systemu kontroli wewnętrznej, który pozwala na właściwą ocenę i zarządzanie ryzykiem, wykonywane są przez funkcję audytu wewnętrznego będącego „trzecią linią obrony”.

Procesy zarządzania ryzykiem

Na system zarządzania ryzykiem w Towarzystwie składają się procesy identyfikacji, pomiaru, monitorowania, zarządzania i raportowania ryzyka w szczególności ryzyk kluczowych, ryzyk operacyjnych oraz proces raportowania zdarzeń operacyjnych.

Proces identyfikacji, pomiaru, monitorowania, zarządzania i raportowania kluczowych ryzyk jest przeprowadzany przez Zarząd Towarzystwa co najmniej raz na kwartał, a jego wyniki są raportowane do Komitetu Ryzyka.

Proces identyfikacji, pomiaru, monitorowania, zarządzania i raportowania ryzyk operacyjnych oraz ocena kontroli tego ryzyka są przeprowadzane przez kadrę zarządzającą oraz pracowników na niższych szczeblach organizacyjnych. Menedżerowie odpowiednich obszarów biznesowych dokonują oceny ryzyka i efektywności ustanowionych kontroli z częstotliwością dostosowaną do stopnia ich istotności, nie rzadziej jednak niż raz w roku. Wynik oceny jest prezentowany na Komitecie ORC.

Proces raportowania zdarzeń operacyjnych przeprowadzany jest przez menedżerów odpowiednich obszarów biznesowych w sposób ciągły (zgodnie z częstotliwością zaistnienia zdarzeń operacyjnych). Wyniki tego procesu są prezentowane kwartalnie na Komitecie ORC.

B.3.3. Proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności

Proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności (zwany dalej „ORSA”) Towarzystwa opiera się na szeregu procesów zarządzania ryzykiem przeprowadzanych regularnie w ciągu roku. Co najmniej raz w roku osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem przygotowuje raport ORSA podsumowujący wyniki i wnioski z przeprowadzonych procesów. W szczególności proces raportowania ORSA wspiera proces ustalania strategii oraz planowania biznesowego. Raport z przeprowadzenia własnej oceny ryzyka i wypłacalności jest zatwierdzany przez Zarząd Towarzystwa.

Poszczególne procesy składające się na własną ocenę ryzyka i wypłacalności są zintegrowane ze strukturą organizacyjną i procesami decyzyjnymi Towarzystwa poprzez raportowanie wyników i wniosków z tych procesów do odpowiednich komitetów osadzonych w strukturze organizacyjnej i zarządczej Towarzystwa.

Następujące procesy składają się na własną ocenę ryzyka i wypłacalności Towarzystwa:

- proces zarządzania kapitałem, włączając alokację kapitału, monitorowanie, raportowanie oraz testy stresu i analizy scenariuszowe (raportowanie wyników do Zarządu i komitetu ALCO);
- proces ustanawiania strategii oraz planowania biznesowego (raportowanie wyników do Zarządu i komitetu ALCO);
- proces zarządzania jakością danych (raportowanie wyników do komitetu Jakości Danych, wspierającego prace komitetu ORC);
- proces rozwoju modelu kapitału ekonomicznego (raportowanie wyników do Komitetu Kapitału Ekonomicznego, wspierającego prace komitetu ALCO);
- proces walidacji modelu kapitału ekonomicznego (raportowanie wyników do Zarządu);
- proces identyfikacji, pomiaru, monitorowania, zarządzania i raportowania kluczowych ryzyk (raportowanie wyników do Zarządu i komitetu Ryzyka);
- proces identyfikacji, pomiaru, monitorowania, zarządzania i raportowania ryzyk operacyjnych (raportowanie wyników do komitetu ORC);
- proces raportowania zdarzeń operacyjnych (raportowanie wyników do komitetu ORC).

Ustalanie własnych potrzeb w zakresie wypłacalności

Towarzystwo ma wdrożone i efektywne procesy ORSA obejmujące ocenę potrzeb w zakresie wypłacalności, biorąc pod uwagę profil ryzyka. Potrzeby w zakresie wypłacalności są ustalone na podstawie formuły standardowej oraz na podstawie skalibrowanego wewnętrznie modelu kapitału ekonomicznego. Potrzeby te są ustalone na poziomie poszczególnych kategorii ryzyka oraz zagregowanym, na datę bilansową oraz w horyzoncie planistycznym. Na poziomie zagregowanym potrzeby w zakresie wypłacalności wyznaczone obiema metodami nie wykazują istotnych różnic. Apetyty na ryzyko są wyznaczone między innymi na podstawie potrzeb w zakresie wypłacalności zarówno na poziomie poszczególnych kategorii ryzyka, jak i zagregowanym. Potrzeby w zakresie wypłacalności są regularnie raportowane na Komitecie Aktywów i Pasywów oraz Komitecie Ryzyka.

B.4. System kontroli wewnętrznej

Towarzystwo zapewnia efektywny system kontroli wewnętrznej, spełniający wymogi art. 64 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. System kontroli wewnętrznej, służący celom

właściwego zarządzania ryzykiem w Towarzystwie, to system obejmujący ogólny mechanizm kontrolnych funkcjonujących w Towarzystwie, a w szczególności:

- organizację kontroli wewnętrznej,
- procedury administracyjne i księgowe,
- odpowiednie zasady w zakresie informacji zarządczej na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej Aviva TUnŻ ubezpieczeń, oraz
- funkcję zgodności z przepisami.

System kontroli wewnętrznej w Towarzystwie opiera się na modelu trzech linii obrony, zgodnie z poniższym podziałem i przypisanymi odpowiedzialnościami oraz pełnoną rolą:

- pierwsza linia obrony – wszystkie funkcje biznesowe; właściciel biznesowy ryzyk odpowiada za zarządzanie ryzykiem w ramach bieżącej działalności;
- druga linia obrony - Funkcja Zarządzania Ryzykiem, Funkcja Zgodności z Przepisami i Funkcja Aktuarialna:
  - koordynuje system zarządzania ryzykiem, w tym metody, narzędzia, proces i organizację zarządzania ryzykiem;
  - dokonuje weryfikacji decyzji podejmowanych przez 1 linię obrony;
  - raportuje do Komitetu Ryzyka;
- trzecia linia obrony – Audyt Wewnętrzny:
  - dokonuje oceny adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów systemu zarządzania,
  - funkcja obiektywna i niezależna od pierwszej i drugiej linii obrony;
  - raportuje do Komitetu Audytu.

Towarzystwo prowadzi dokumentację systemu kontroli wewnętrznej określającą odpowiednie obowiązki, cele, procesy i procedury sprawozdawcze, zgodne z opisanymi powyżej zasadami oraz zapewnia regularny przegląd zasad kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego, nie rzadziej niż raz w roku.

B.4.1. Funkcja zgodności z przepisami

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nadzór nad Funkcją zgodności z przepisami Towarzystwo powierzyło Menedżerowi ds. Zgodności z Przepisami (zwany dalej „Chief Compliance Officer” lub „CCO”), raportującemu do CRO oraz do całego Zarządu. Osoba nadzorująca funkcję zgodności z przepisami jest również stałym członkiem Komitetu Ryzyka oraz uczestniczy w posiedzeniach Komitetu Audytu i ORC. Zgodnie z wytycznymi KNF dotyczącymi Ładu Korporacyjnego, obowiązującymi od 1 stycznia 2015 roku, CCO ma bezpośredni dostęp do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz uczestniczy w posiedzeniach Zarządu (jako osoba zaproszona) w sprawach związanych z przestrzeganiem przepisów. CCO jest również stałym członkiem Customer Board (dedykowany komitet odpowiedzialny za zapewnienie odpowiedniego traktowania interesu klientów).

Funkcja zgodności z przepisami obejmuje doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej w kwestii zgodności z przepisami oraz ocenę możliwego wpływu zmian otoczenia regulacyjnego na funkcjonowanie Towarzystwa oraz ocenę wpływu braku dostosowania się do nowych regulacji oraz ocenę ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem prawa.

B.5. Funkcja audytu wewnętrznego

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nadzór nad funkcją audytu wewnętrznego Towarzystwo powierzyło p.o. Dyrektora Audytu Wewnętrznego raportującemu do CEO, oraz do Komitetu Audytu. Funkcja audytu wewnętrznego ma również możliwość uczestniczenia w posiedzeniach pozostałych komitetów.

Kompetencje i odpowiedzialność osoby nadzorującej funkcję audytu wewnętrznego zgodne są z wymogami Dyrektywy Wypłacalność II i Aktu delegowanego, oraz art. 65 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Kierując Działem Audytu Wewnętrznego zapewnia dla Zarządu i Rady Nadzorczej (poprzez Komitet Audytu) niezależną i obiektywną ocenę

adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów systemu zarządzania. Wyniki pracy (raporty audytowe) otrzymuje Zarząd Aviva TUńŻ, zaś działania naprawcze definiuje pierwsza linia obrony. Niezależną weryfikację adekwatności podejmowanych działań naprawczych ocenia Komitet Audytu Aviva TUńŻ powołany przez Radę Nadzorczą, do którego osoba nadzorująca funkcję audytu wewnętrznego składa swój regularny raport (omawiany na posiedzeniach Komitetu Audytu).

Głównymi zadaniami Audytu Wewnętrznego są:

- Ocena i raportowanie na temat skuteczności konstrukcji i sposobu funkcjonowania ram kontroli, które umożliwiają ocenę i zarządzanie ryzykiem;
- Raportowanie postępu prac w sprawie podejrzenia przestępstw finansowych i oszustw ze strony pracowników;
- Podejmowanie zaleconych projektów doradczych dla kadry zarządzającej, pod warunkiem, że nie zagrażają one rzeczywistej lub postrzeganej przez innych niezależności Audytu.

Ponadto funkcja audytu wewnętrznego (ani żaden z pracowników podlegających komórce organizacyjnej) nie wykonuje swej funkcji łącznie z innymi funkcjami należącymi do systemu zarządzania.

Towarzystwo stosuje odpowiednie procedury, które wymagają zachowania pełnej niezależności przez funkcję audytu wewnętrznego oraz pracowników Departamentu Audytu Wewnętrznego. Niezależność pracowników jest potwierdzana przez nich każdego roku poprzez złożenie oświadczenia, które zawiera szczegółową instrukcję wskazującą przykłady konfliktów interesów mogących prowadzić do utraty niezależności. Niezależność funkcji audytu wewnętrznego jest potwierdzana przez Dyrektora Audytu Wewnętrznego wobec Komitetu Audytu.

B.6. Funkcja aktuarialna

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nadzór nad Funkcją aktuarialną Towarzystwo powierzyło Menedżerowi Działu Aktuarialnego, raportującemu do CRO. Funkcja aktuarialna jest stałym członkiem komitetu ALCO oraz uczestniczy w posiedzeniach komitetu Underwritingu, Produktu i Wyceny.

Głównymi zadaniami Funkcji aktuarialnej zgodnie z art. 66 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej są:

- koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
- zapewnienie adekwatności metodyki stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
- ocena, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
- porównywanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
- informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
- nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego;
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
- wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
- współpracowanie przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
  - modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego;
  - własnej oceny ryzyka i wypłacalności;
- nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.

B.7. Outsourcing

Zgodnie z brzmieniem Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, outsourcing jest umową między Towarzystwem a dostawcą usług, na podstawie której dostawca usług wykonuje proces, usługę lub działanie, które w innym przypadku zostałyby wykonane przez Towarzystwo samodzielnie.

Według przyjętych przez Towarzystwo pisemnych Zasad Outsourcingu podstawowa lub ważna czynność podlegająca outsourcingowi (PWCO) spełnia w/w definicję outsourcingu oraz jest to czynność:

- której kontynuacji wykonywania Towarzystwo nie jest w stanie przejąć w przypadku nieoczekiwanej utraty zdolności usługodawcy do jej dostarczenia oraz utrata ta wiąże się dla Towarzystwa z materialnymi skutkami finansowymi lub reputacyjnymi lub niezgodnością z prawem;
- która, w przypadku zdarzeń losowych, zapewnia kontynuację podstawowej prowadzonej działalności ubezpieczeniowej, i której brak w przypadku zdarzenia losowego wiążałaby się z materialnymi skutkami finansowymi lub reputacyjnymi dla Towarzystwa.

Dodatkowo podstawowymi lub ważnymi czynnościami są kluczowe funkcje należące do systemu zarządzania, które w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem nie podlegały outsourcingowi.

Aviva TUńŻ stosuje wymogi Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz Dyrektywy Wypłacalność II zarówno wobec outsourcingu zewnętrznego jak i wewnętrznego, przy zastosowaniu kryterium proporcjonalności i adekwatności. Ze względu na potencjalny finansowy, operacyjny, kontraktowy i wizerunkowy uszczerbek wywołyany przez nieodpowiednie zarządzanie dostawcami, Aviva TUńŻ stworzyła proces i kontrole, które gwarantują najwyższe standardy zarządzania, kierowania i zgodności z przepisami prawnymi i regulacyjnymi we współpracy z dostawcami.

Z zasady zarządzanie współpracą z dostawcami składa się z następujących trzech kroków:

- Planowanie i strategia dotycząca bieżących i przyszłych zapotrzebowań;
- Umowa z dostawcą pozwalająca zaspokoić zidentyfikowane potrzeby;
- Zarządzanie umową zapewniające najlepsze wywiązywanie się dostawcy ze zobowiązań.

Jeśli rozważany jest outsourcing, muszą zostać spełnione następujące wymogi:

- nie jest istotnie osłabiona jakość systemu zarządzania funkcji;
- nie jest niepotrzebnie podniesione ryzyko operacyjne;
- nie dochodzi do utrudnienia monitorowania przez regulatora zgodności z przepisami utsourcowanej funkcji;
- nie ulega pogorszeniu poziom obsługi klientów Aviva TUńŻ.

O ile umowy outsourcingowe mogą delegować czynności operacyjne, to nie mogą one delegować odpowiedzialności.

Poniższej zaprezentowany jest wykaz umów outsourcingu wraz ze wskazaniem rodzaju świadczonych usług i jurysdykcji dla każdego z usługodawców:

Dostawca	Rodzaj świadczonej usługi	Jurysdykcja
Aviva Sp. z o.o.	Uslugi dystrybucyjno-administracyjne, IT	Polska
Aviva Investors Poland TFI SA	Usługa zarządzania portfelem instrumentów finansowych	Polska
Aviva VIE SA	Uslugi IT	Francja
Aviva Europe Services EEIG	Uslugi wsparcia i rozwoju i biznesu	Irlandia
Inforsys SA	Usluga wydruku i kopertowania	Polska

B.8. Wszelkie inne informacje

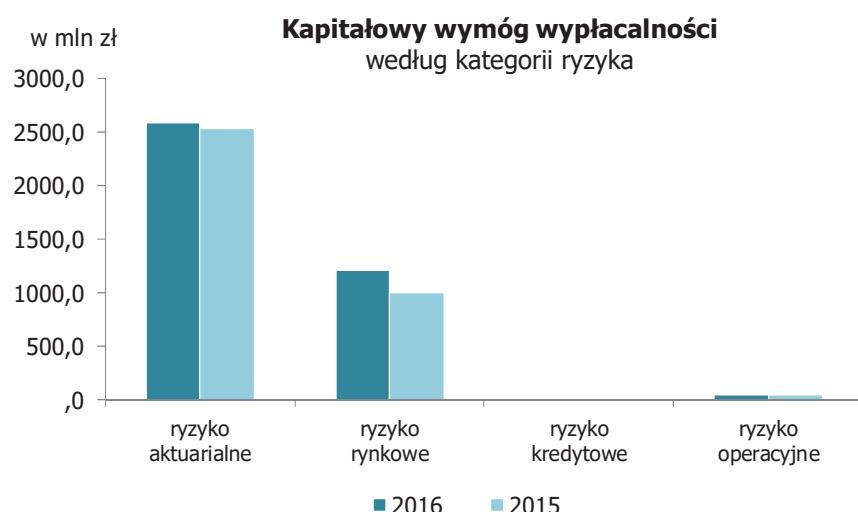
Wskazane w dokumencie osoby nadzorujące kluczowe funkcje nie wykonują zadań operacyjnych (kierują one komórkami organizacyjnymi pełniącymi funkcje kontrolne raczej niż operacyjne). W opinii Towarzystwa fakt łączenia nadzorowania funkcji kluczowej z kierowaniem komórką organizacyjną dedykowaną wykonywaniu zadań w ramach tej funkcji, o ile danej osobie nie są

---

przypisane inne zadania operacyjne przypisane 'pierwszej linii obrony' (np. w obszarze finansów, sprzedaży, sprawozdawczości, inwestycji czy jakichkolwiek czynności ubezpieczeniowych), nie narusza stanowiska organu nadzoru w zakresie zapobieżenia łączeniu funkcji nadzorujących z operacyjnymi. W ramach przyjętego przez Towarzystwo rozwiązania organizacyjnego nie występuje też faktyczny konflikt interesów.

C. Profil ryzyka

Aviva TU nŻ dla celów raportowania wypłacalności oblicza kapitałowy wymóg wypłacalności w oparciu o standardową formułę. Poniższy wykres przedstawia profil ryzyka Towarzystwa na koniec 2016 roku w porównaniu z końcem roku 2015, odzwierciedlony poprzez wysokość niezdywersyfikowanego wymogu kapitałowego dla poszczególnych kategorii ryzyka.

Największy udział w kapitałowym wymogu wypłacalności Towarzystwa ma ryzyko aktuarialne, w tym przede wszystkim ryzyko rezygnacji z umów. Poziom niezdywersyfikowanego wymogu kapitałowego na to ryzyko utrzymywał się na stabilnym poziomie między porównywanymi datami. Drugą największą kategorię ryzyka stanowi ryzyko rynkowe, którego najistotniejsze komponenty stanowią ryzyko cen akcji oraz ryzyko stopy procentowej. Główną przyczyną wzrostu niezdywersyfikowanego wymogu kapitałowego w trakcie 2016 roku jest wzrost wartości ekspozycji na te ryzyka. Pozostałe kategorie ryzyk uwzględnionych w kapitałowym wymogu wypłacalności (kredytowe, operacyjne) są znacznie mniej istotne. Przy tym jako ryzyko kredytowe zaprezentowane zdefiniowane w formule standardowej ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Należy zauważyć, że elementy ryzyka kredytowego są uwzględnione również w innych modułach formuły standardowej. W szczególności ryzyko spreadu kredytowego oraz ryzyko koncentracji aktywów stanowią podmoduły modułu ryzyka rynkowego, i – zgodnie z konstrukcją standardowej formuły – zostały ujęte na powyższym wykresie jako elementy ryzyka rynkowego.

Poza ryzykami uwzględnionymi w kapitałowym wymogu wypłacalności według formuły standardowej Aviva TU nŻ jest narażone na ryzyko płynności. Natomiast zarządzanie tym ryzykiem opiera się na podejmowanych przez Towarzystwo działaniach o charakterze operacyjnym, a nie utrzymywaniu dodatkowego kapitału.

C.1. Ryzyko aktuarialne

Wyraźna dominacja ryzyka aktuarialnego w profilu ryzyka Aviva TU nŻ zaprezentowanym na wykresie w rozdziale powyżej wiąże się z charakterem portfela Towarzystwa, złożonego w przeważającej części z umów z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi bez istotnych gwarancji finansowych. Umowy te eksponują Towarzystwo głównie na ryzyka underwritingowe, w tym przede wszystkim ryzyko rezygnacji z umów. Wielkość ekspozycji jest w tym przypadku bezpośrednio powiązana z wielkością portfela oraz stopniem jego zyskowności (realizacja ryzyka rezygnacji przez klienta z umowy oznacza dla Towarzystwa utratę wszystkich przyszłych zysków z tej umowy), i nie zmieniła się istotnie w trakcie 2016 roku.

Również istotne, choć mniejsze, są dla Aviva TU nŻ ryzyka śmiertelności, zachorowalności oraz niepełnosprawności (w tym pandemii), a także ryzyko kosztów. Jeśli chodzi o ryzyko śmiertelności, należy mieć na uwadze, że portfel Aviva TU nŻ składa się w istotnej części z „dojrzałych” (będących w portfelu co najmniej 10 lat) umów z ubezpieczeniowymi funduszami

kapitałowymi, dla których suma ubezpieczenia jest określona jako ustalona kwota raczej niż procent wartości rachunku. W miarę akumulacji wartości aktywów na rachunku polisy maleje suma ryzyku i zmniejsza się istotność ryzyka śmiertelności relatywnie do innych ryzyk. Jeśli chodzi o ryzyka zachorowalności i niepełnosprawności, ponieważ dla znacznej części tych ryzyk wartość świadczenia określona jest bez odniesienia do wartości rachunku, wielkość ekspozycji na te ryzyka zależy wprost od wielkości istniejącego portfela i wzrosła umiarkowanie w trakcie 2016 roku. Z kolei ekspozycja na ryzyko kosztów wiąże się z bazą kosztową Aviva TUnŻ, którą tworzą zarówno koszty stałe na polisę, jak i koszty zależne od wartości rachunku lub wysokości wpłacanych składek. Nie odnotowano istotnych zmian w tym zakresie w 2016 roku.

W ramach ryzyka aktuarialnego występuje istotna koncentracja ze względu na typ ryzyka (jak opisano powyżej, większość wymogu kapitałowego dotyczy ryzyka rezygnacji z umów). Jednak ze względu na naturę tego ryzyka pozycja kapitałowa Aviva TUnŻ charakteryzuje się dużą odpornością na nie (patrz: komentarz w rozdziale C.7.2.).

C.2. Ryzyko rynkowe

Na ryzyko rynkowe składają się przede wszystkim ryzyko cen akcji i ryzyko stopy procentowej, a w nieco mniejszym stopniu także ryzyko koncentracji aktywów. Ekspozycję na ryzyko rynkowe stanowią zarówno aktywa własne Aviva TUnŻ, jak i aktywa stanowiące pokrycie zobowiązań z tytułu zawartych umów (w sposób pośredni, poprzez zależność wysokości przyszłych zysków od wartości tych aktywów). Zgodnie z uwagami powyżej, portfel Towarzystwa składa się w istotnej części z „dojrzałych” (będących w portfelu co najmniej 10 lat) umów z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi. Ta starsza część portfela charakteryzuje się relatywnie dużą ekspozycją na ryzyko rynkowe ze względu na stopniowo akumulującą się wartość aktywów. W związku z tym ryzyko rynkowe będące składową profilu ryzyka staje się coraz istotniejsze. Ponadto zgodnie z przyjętą polityką inwestycyjną w 2016 roku Aviva TUnŻ zwiększyła zaangażowanie aktywów własnych w akcje, co miało wpływ na wzrost kapitałowego wymogu wypłacalności na ryzyko akcji.

Należy zauważyć, że poza ogólną wartością oraz strukturą aktywów według typów papierów wartościowych, na ekspozycję Towarzystwa na ryzyko rynkowe wpływ ma struktura terminowa aktywów oraz zobowiązań (a w szczególności ich dopasowanie), które są wyceniane z uwzględnieniem wartości pieniądza w czasie (ryzyko stopy procentowej). Dodatkowo z ryzykiem wiąże się koncentracja środków własnych Towarzystwa ze względu na emitenta. Największe takie koncentracje w przypadku Aviva TUnŻ na obie porównywane daty są związane z udziałami w jednostkach podporządkowanych. W kategorii ryzyka rynkowego nie występuje istotna koncentracja ze względu na typ ryzyka – zgodnie z informacją powyżej, istotny wkład ma kilka typów ryzyk. Ryzyko wynikające z koncentracji ze względu na kontrahenta uwzględniane jest w kalkulacji wymogu kapitałowego w przewidzianym do tego podmodule formuły standardowej w ramach modułu ryzyka rynkowego, tj. podmodule ryzyka koncentracji aktywów.

C.3. Ryzyko kredytowe

Zgodnie z komentarzem na początku rozdziału, w tej kategorii ryzyk zaprezentowano wyłącznie ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Główną ekspozycję na to ryzyko stanowią należności ubezpieczeniowe z tytułu składek i pozostałe ona na niskim poziomie na obie porównywane daty. Nie występują istotne koncentracje ze względu na kontrahenta.

C.4. Ryzyko płynności

Ekspozycja na ryzyko płynności związana jest ze strukturą terminową aktywów i zobowiązań Aviva TUnŻ, a w szczególności dopasowaniem tej struktury po obu stronach bilansu. Tak więc ryzyko płynności w przeważającej mierze skoncentrowane jest na zdarzeniach powodujących podwyższony poziom rezygnacji z umów (aczkolwiek również w warunkach standardowych stóp rezygnacji występuje ryzyko płynności spowodowane brakiem płynności obrotu papierami wartościowymi na rynkach finansowo-kapitałowych). Mimo że, zgodnie z komentarzem w poprzednim rozdziale, ryzyko płynności nie jest ujęte w kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności, Aviva TUnŻ jest narażone na to ryzyko i zarządza nim poprzez monitorowanie i odpowiednie działania dotyczące pozycji płynnościowej w krótkim i długim horyzoncie. Zarządzanie pozycją długoterminową oparte

jest na monitorowaniu relacji bieżącego stanu płynnych aktywów powiększonego o oczekiwane w najbliższym roku wpływy gotówkowe do oczekiwanych w najbliższym roku wydatków gotówkowych. Towarzystwo utrzymuje wystarczającą ilość aktywów płynnych, by zagwarantować długoterminową płynność. Zarządzanie pozycją krótkoterminową odbywa się poprzez wdrożoną procedurę operacyjną. Zgodnie z tą procedurą Towarzystwo monitoruje codziennie odpowiednio zdefiniowane wskaźniki, które potencjalnie mogą wskazywać na pogorszenie się warunków w zakresie płynności, i jeżeli którykolwiek ze wskaźników przekroczy wskazany próg, podejmuje dodatkowe działania mające na celu zapewnienie utrzymania bieżącej płynności.

Łączna kwota oczekiwanej zysku Aviva TUnŻ z przyszłych składek na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 2,3 miliarda złotych.

C.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest kategorią stosunkowo szeroką, występującą we wszystkich obszarach działalności Aviva TUnŻ. Wielkość ekspozycji na ryzyko operacyjne generalnie wiąże się z wielkością portfela Towarzystwa. Nie odnotowano istotnych zmian w tym zakresie w 2016 roku. Nie zidentyfikowano znaczących koncentracji ryzyka w tej kategorii.

C.6. Pozostałe istotne ryzyka

Poza ryzykami należącymi do powyższych kategorii Aviva TUnŻ jest również narażona na ryzyka o charakterze niemierzalnym, takie jak ryzyko reputacyjne. Są one zarządzane przez Aviva TUnŻ w inny sposób niż przez utrzymywanie dodatkowego kapitału.

C.7. Inne ważne informacje

C.7.1. Środki stosowane w celu oceny ryzyk

W ramach systemu zarządzania ryzykiem w Aviva TUnŻ funkcjonuje szereg narzędzi i procesów wspierających działania związane z zarządzaniem ryzykiem, w szczególności polityki i standardy biznesowe, komitety oraz proces identyfikacji, pomiaru, monitorowania, zarządzania i raportowania (IMMMR) ryzyk. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności opisany jest w rozdziale B.3.

C.7.2. Wrażliwość pozycji kapitałowej Towarzystwa na poszczególne ryzyka

Portfel Aviva TUnŻ charakteryzuje się generalnie wysoką odpornością pozycji kapitałowej na niekorzystne zdarzenia. Jeśli chodzi o ryzyko aktuarialne, najistotniejsze dla Towarzystwa ryzyko rezygnacji z umów nie stanowi znaczącego zagrożenia dla jej wypłacalności, choć istotnie wpływa na przyszłą rentowność oraz rozmiar prowadzonej działalności (powoduje zmniejszenie wymogu kapitałowego ze względu na zmniejszenie portfela). Istotny wpływ na niewypłacalność mogła by mieć pandemia, jednak tylko na bardzo dużą skalę, nieporównanie mniej prawdopodobna niż zdarzenie raz na 200 lat.

Bardziej szczegółowe informacje nt. wrażliwości współczynnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi na określone scenariusze realizacji poszczególnych ryzyk zaprezentowano w tabeli poniżej:

Ryzyko	Scenariusz	Współczynnik pokrycia	Zmiana % współczynnika pokrycia
	Bazowy	260,7%	
stopy procentowej	+1 p.p. dla wszystkich zapadalności	262,2%	0,6%
ceny akcji	-25%	253,2%	-3,4%
rezygnacji z umów	+10% (trwale)	265,0%	4,7%
śmiertelności, zachorowalności i wypadkowości	+5% (trwale)	260,2%	-1,8%
wydatków	+10% (trwale)	259,9%	-0,1%

Aviva TUnŻ co najmniej raz w roku przeprowadza testy warunków skrajnych oraz analizy scenariuszowe mające na celu monitorowanie wrażliwości pozycji kapitałowej na wybrane scenariusze realizacji ryzyk. Scenariusze ryzyk są opracowywane przez grupę ekspertów Towarzystwa reprezentujących różne obszary jego działalności. Podlegają one również krytycznej ocenie przez kierownictwo Aviva TUnŻ, z uwzględnieniem działań zarządczych, które są zakładane w przypadku realizacji danego scenariusza ryzyk.

W 2016 roku testy warunków skrajnych i analizy scenariuszowe obejmowały trzy scenariusze: kryzys finansowy (realizacja ryzyk rynkowych połączona z realizacją ryzyka rezygnacji z umów), niekorzystne regulacje dla produktów z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi (i związane z tym zwiększone rezygnacje z umów) oraz utrzymujące się długoterminowo niskie stopy procentowe (również połączone ze wzrostem rezygnacji z niektórych typów umów oraz z koniecznością zmian produktowych). Aviva TUnŻ zachowuje pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi we wszystkich trzech analizowanych scenariuszach.

C.7.3. Stosowane techniki ograniczania poszczególnych ryzyk

Nie stosuje się na istotną skalę technik ograniczania ryzyka aktuarialnego, co ma związek z opisywanym w poprzednich rozdziałach charakterem portfela. Istotność ryzyka śmiertelności, zachorowalności i niepełnosprawności jest stosunkowo niska, stąd zakres reasekuracji biernej tych ryzyk jest niewielki (udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych utrzymuje się poniżej 0,1%). Ryzyko rezygnacji z umów nie jest transferowane na zewnątrz, ponieważ – choć istotne – nie stanowi zagrożenia dla wypłacalności Aviva TUnŻ (patrz: komentarz w rozdziale C.7.2.). Pozostałe ryzyka są w wielkości akceptowanej z poziomu apetytu na ryzyko.

C.7.4. Sposób ulokowania aktywów w kontekście zasady „ostrożnego inwestora”

W procesach inwestycyjnych zarówno na rzecz Aviva TUnŻ, jak i realizowanych na zlecenie ubezpieczających, wykorzystywane są dobre praktyki określone przez Aviva TUnŻ w przyjętych i wdrożonych standardach biznesowych i politykach ryzyka. Standardy i polityki określają metodę podejmowania decyzji, zakres przesłanek, które powinny zostać wzięte pod uwagę przez uprawnione komitety i menedżerów, oraz sposób dokumentowania decyzji. W ten sposób zapewnione jest praktyczne stosowanie kryteriów, którymi kierowałby się inwestor starający się racjonalnie zadbać o odpowiednie bezpieczeństwo inwestowanych środków (w tym analizę bilansu ryzyk, oczekiwane wyniki podejmowanych decyzji, analizy „czarnych” scenariuszy, regularny przegląd aktualności przyjętych wcześniej przesłanek). Bardziej szczegółowe informacje na temat sposobu ulokowania zarówno aktywów własnych, jak i aktywów stanowiących pokrycie zobowiązań Aviva TUnŻ, zostały przedstawione w rozdziale A.3.

D. Wycena do celów wypłacalności

Poniższa tabela prezentuje wybrane pozycje bilansu Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2016 roku według wyceny dla celów Wypłacalności II w porównaniu z wyceną dla celów rachunkowości (zgodnie z Ustawą o rachunkowości):

	Wartość według Ustawy o Rachunkowości	Różnice prezentacyjne	Różnice wynikające z wyceny	Wartość według regulacji Wypłacalność II
Wartości niematerialne i prawne	555	0	-555	0
Aktywowane koszty akwizycji	113 441	0	-113 441	0
Aktwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0
Obligacje rządowe i komunalne	494 056	2 694 121	0	3 188 176
Obligacje korporacyjne	61 680	269 371	0	331 051
Fundusze inwestycyjne	780 989	522 946	0	1 303 936
Depozyty bankowe inne niż środki pieniężne	159 404	15 490	0	174 894
Aktwa dla ubezpieczeń na życie w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	12 778 873	-3 505 751	0	9 273 122
Lokaty w jednostkach podporządkowanych (udziały kapitałowe)	678 374		111 165	789 538
Należności z tytułu ubezpieczeń	40 292	2	0	40 294
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29 983	3 823	-83	33 723
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń	0	3 936	0	3 936
Należności z tytułu reasekuracji	7 497	-2	0	7 495
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	49 610		-8 213	41 398
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	792	0	0	792
Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego	1 589	0	0	1 589
Aktywa Razem*	15 197 134	3 936	-11 126	15 189 944
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	13 186 549	0	-3 807 737	9 378 812
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń	3 936	-3 936	0	0
Zobowiązania warunkowe	0		19 256	19 256
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	8 153	0	0	8 153
Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników	615	0	0	615
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	299 724	0	699 350	999 074
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń (w tym wobec ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)	58 018	0	0	58 018
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	6 940	0	0	6 940
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	18 919	0	0	18 919
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	27 101	0	-6 386	20 714
Zobowiązania Razem *	13 609 956	-3 936	-3 095 517	10 510 503

W dalszej części tego rozdziału przedstawiono, oddzielnie dla każdej istotnej grupy aktywów oraz zobowiązań, główne różnice między wyceną dla celów wypłacalności oraz dla celów rachunkowości.

D.1. Aktywa

Wartości niematerialne i prawne

Dla celów wypłacalności wartości niematerialne i prawne zostały wycenione w wartości zero. Natomiast dla celów rachunkowości ten składnik aktywów wyceniony został w cenie nabycia po pominięszeniu o kwotę umorzenia i odpisów aktualizujących z tytułu trwałe utraty wartości.

Aktywowane koszty akwizycji

Dla celów wypłacalności aktywowane koszty akwizycji zostały wycenione w wartości zero. Natomiast w bilansie dla celów rachunkowości ujęto aktywo związane z rozliczeniem w czasie tej części kosztów akwizycji poniesionych w minionych okresach sprawozdawczych, która przypada na przyszłe okresy sprawozdawcze.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Zarówno w bilansie dla celów wypłacalności, jak i w bilansie dla celów rachunkowości, aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest kompensowane z rezerwą z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Ponieważ w obu bazach raportowania rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego przewyższała aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego, skompensowana wartość została wykazana w pozycji rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, natomiast w pozycji aktywa z tytułu odroczonego podatku zaprezentowano wartość zerową. Dalsze komentarze dotyczące aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego zawarto w rozdziale D.3.

Lokaty inne niż udziały w jednostkach podporządkowanych

W odniesieniu do lokat innych niż udziały w jednostkach podporządkowanych nie występują różnice w metodach wyceny dla celów sprawozdawczości oraz dla celów rachunkowości.

Występują natomiast różnice prezentacyjne, związane z klasyfikacją aktywów Funduszu Gwarantowanego oraz Funduszu Gwarancji Zysku, tj. dwóch spośród ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych oferowanych przez Towarzystwo, dostępnych dla klientów posiadających wybrane produkty Towarzystwa. W sprawozdawczości dla celów rachunkowości aktywa związane z tymi funduszami są prezentowane, zgodnie z ich formą prawną, jako aktywa netto, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający, analogicznie do innych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych oferowanych przez Towarzystwo. Natomiast w sprawozdawczości dla celów wypłacalności aktywa związane z powyższymi funduszami zostały zaklasyfikowane na podstawie ich charakterystyki ekonomicznej do linii biznesu „Ubezpieczenia z udziałem w zyskach”, odrębnie od „Ubezpieczeń na życie z wyłączeniem ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”. Ponieważ ww. różnica prezentacyjna dotyczy również środków pieniężnych (lub ich ekwiwalentów) stanowiących aktywa Funduszu Gwarantowanego lub Funduszu Gwarancji Zysku, które w bilansie dla celów wypłacalności są ujęte w odrębnej pozycji niż Lokaty (patrz: sekcja dot. środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, poniżej w tym rozdziale), łączna wysokość lokat w bilansie ekonomicznym widoczna w powyższej tabeli jest niższa niż w bilansie księgowym.

Lokaty w jednostkach podporządkowanych (udziały kapitałowe)

Dla celów rachunkowości Towarzystwo wyceniło udziały w jednostkach podporządkowanych metodą praw własności. Natomiast dla celów wypłacalności zastosowana została wycena w wysokości udziału Aviva TU n. w aktywach netto tych jednostek wycenionych zgodnie z wymogami Wypłacalność II.

Należności z tytułu ubezpieczeń

Dla celów zarówno rachunkowości, jak i wypłacalności należności wykazane zostały w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące.

Środki pieniężne i ekwiwalenty

W odniesieniu do środków pieniężnych i ich ekwiwalentów nie występują istotne różnice w metodach wyceny dla celów wypłacalności oraz dla celów rachunkowości: w obu przypadkach zostały one wycenione w wartości nominalnej. Różnica widoczna w powyższej tabeli dotyczy odmiennej prezentacji środków pieniężnych (lub ich ekwiwalentów) stanowiących aktywa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych Fundusz Gwarantowany oraz Fundusz Gwarancji Zysku. Szczegółowe wyjaśnienie w tym temacie zostało zawarte w części Lokaty oraz aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Ponadto z bilansu ekonomicznego (dla celów wypłacalności) eliminowane są aktywa i zobowiązania związane z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych.

Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych został wykazany w wysokości wyliczonej zgodnie z wymogami rachunkowości. Obecnie reasekuracja nie jest modelowana w modelu projekcyjnym Towarzystwa w oparciu o zasadę proporcjonalności.

Należności z tytułu reasekuracji

Dla celów zarówno rachunkowości, jak i wypłacalności należności z tytułu reasekuracji wykazane zostały w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące.

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)

Dla celów zarówno rachunkowości, jak i wypłacalności pozostałe należności wykazane zostały w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące. Dla celów rachunkowości Towarzystwo prezentuje w bilansie należne wpłaty na kapitał podstawowy, które dla celów wypłacalności są eliminowane w pełnej kwocie.

Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)

Pozycja pozostałe aktywa obejmuje przede wszystkim rozliczenia międzyokresowe czynne, dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych, które wykazywane są w takiej samej kwocie zarówno dla celów rachunkowości, jak i wypłacalności.

Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego

Dla celów zarówno rachunkowości, jak i wypłacalności rzeczowe składniki aktywów (środki trwałe) są wyceniane w cenie nabycia, koszcietworzenia lub wartości przeszacowanej pomniejszonych o umorzenie oraz o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Portfel Aviva TU^NZ tworzą przede wszystkim indywidualne umowy ubezpieczenia z UFK z różnymi proporcjami ochrony ubezpieczeniowej oraz części oszczędnościowej, zarówno ze składką regularną, jak i jednorazową. Pozostałe produkty to głównie ubezpieczenia grupowe (zarówno z UFK, jak i bez), a na mniejszą skalę również indywidualne ubezpieczenia bez UFK.

Aviva TU^NZ dokonuje segmentacji swoich zobowiązań zgodnie z Załącznikiem I Aktu Delegowanego na linie biznesu wymienione w tym dokumencie. Przy tym segmentację dokonuje się niezależnie dla poszczególnych komponentów tej samej umowy (komponent inwestycyjny, ochrona na wypadek śmierci, ochrona dotycząca ryzyk dodatkowych), chyba że konstrukcja produktu sprawia, że osobna kalkulacja najlepszego oszacowania zobowiązań dla poszczególnych komponentów doprowadziłaby do znieształcenia wyników ze względu na ścisłe współzależności między przepływami pieniężnymi dotyczącymi tych komponentów. Ponadto dla umów z UFK inwestujących środki w Fundusz Gwarantowany lub Fundusz Gwarancji Zysku dokonuje się podziału na dwa komponenty: związany z Funduszem Gwarantowanym lub Funduszem Gwarancji Zysku oraz związany z pozostałymi UFK. Pierwszy komponent jest klasyfikowany jako Ubezpieczenia na życie z udziałem w zyskach, natomiast drugi – jako Ubezpieczenia na życie powiązane z indeksami i z UFK.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności obliczona została w przypadku wszystkich umów ubezpieczenia i reasekuracji w portfelu Towarzystwa jako suma najlepszego oszacowania zobowiązań oraz marginesu ryzyka. Przy kalkulacji zostały użyte deterministyczne modele przepływów pieniężnych i metody aktuarialne adekwatne do skali i specyfiki biznesu. Niematerialna wartość opcji i gwarancji nie wymagała użycia modeli stochastycznych.

Najlepsze oszacowanie zobowiązań jest wyznaczane jako ważona prawdopodobieństwem średnia przyszłych przepływów pieniężnych przy uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie (oczekiwana obecna wartość przyszłych przepływów pieniężnych), przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. Uwzględniane w kalkulacji przepływy pieniężne obejmują po stronie wpływów składki, natomiast po stronie wydatków: świadczenia z tytułu dożycia, śmierci lub realizacji innych ubezpieczonych ryzyk oraz wykupu, a także związane z istniejącym portfelem przyszłe koszty działalności w obszarze akwizycji, likwidacji szkód, administracji umów i działalności likacyjnej. Natomiast, zgodnie z opinią Komisji Nadzoru Finansowego z kwietnia 2016 roku, nie jest uwzględniony obowiązujący od lutego 2016 roku podatek od aktywów.

Na potrzeby kalkulacji najlepszego oszacowania zobowiązań Aviva TU^NZ przyjmuje definicję granicy umowy w oparciu o art. 18 Aktu delegowanego. W znacznej części przypadków za wchodzące w granice umowy uznaje się wszystkie przyszłe przepływy pieniężne oczekiwane do końca okresu, na jaki formalnie została zawarta umowa. Główne wyjątki dotyczą wyłączenia przyszłych składek oraz związanych z nimi zobowiązań dla ubezpieczeń z UFK o charakterze oszczędnościowym ze składką regularną, a z drugiej strony uwzględnienia w granicy umowy przyszłych odnowień niektórych rocznych odnawialnych umów ryzyk dodatkowych dołączanych do ubezpieczeń z UFK, jeśli cechy tych umów sprawiają, że Aviva TU^NZ nie ma wystarczających możliwości takiego dostosowania składek lub świadczeń z przyszłych odnowień, aby adekwatnie odzwierciedlały ponoszone ryzyko.

Projekcja przyszłych przepływów pieniężnych opiera się na założeniach do najlepszego oszacowania, które są wyznaczane tak, aby nie były ani zbyt mało, ani nadmiernie ostrożne. Założenia te obejmują założenia ekonomiczne oraz nieekonomiczne. Ta pierwsza grupa obejmuje przede wszystkim stopy wolne od ryzyka – w tym zakresie stosuje się krzywą stóp Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) publikowaną dla polskich złotych, bez stosowania korekty dopasowującej i korekty z tytułu zmienności. Założenia nieekonomiczne Towarzystwo ustala w oparciu o własne doświadczenie historyczne, z uwzględnieniem oczekiwanych przyszłych trendów, które mogą nie być (wystarczająco) odzwierciedlane w historycznych danych. W związku z charakterem portfela Towarzystwa kluczową grupą założeń (na które najlepsze oszacowanie zobowiązań jest najbardziej wrażliwe) jest utrzymywalność portfela (stopy rezygnacji, wykupów częściowych, zawieszeń płatności składek, itp.). W konsekwencji dla tej grupy założeń przeprowadzane są najbardziej obszerne badania portfela oraz przyjmuje się największą granulację parametrów. Istotne, choć nieco mniej, są również założenia dotyczące śmiertelności, zachorowalności i wypadkowości oraz poziomu przyszłych kosztów.

Margines ryzyka jest obliczany metodą kosztu kapitału, przy zastosowaniu stopy kosztu kapitału równej 6%. Przy tym kapitałowy wymóg wypłacalności, o którym mowa w art. 38 ust. 2 Aktu delegowanego do Dyrektywy Wypłacalność II, w przypadku Towarzystwa obejmuje wszystkie ryzyka aktuarialne, ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta oraz ryzyko operacyjne. Natomiast wszystkie ryzyka rynkowe uważa się za możliwe do zabezpieczenia, w kontekście art. 38 ust. 1 punkt (h) Aktu delegowanego do Dyrektywy Wypłacalność II. Projekcja przyszłych wymogów kapitałowych potrzebna do obliczenia marginesu ryzyka jest dokonywana metodami uproszczonymi, w oparciu o nośniki ryzyka zdefiniowane odrębnie dla poszczególnych ryzyk.

Przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności dopuszcza się, w ramach zastosowania zasady proporcjonalności, stosowanie metod uproszczonych, o ile nie prowadzą one do istotnego zwiększenia tych rezerw (zgodnie z poziomem istotności zdefiniowanym przez Towarzystwo w wewnętrznych regulacjach).

Poniższa tabela prezentuje rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności wycenione według zasad opisanych powyżej i w podziale zgodnym z opisaną segmentacją oraz, dla porównania, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości w analogicznym podziale.

	Najlepsze oszacowanie zobowiązań	Margines ryzyka	Wartość według regulacji Wypłacalność II	Wartość według Ustawy o Rachunkowości	Różnica
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń majątkowo-osobowych	36 364	4 769	41 133	62 928	-21 795
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	-789 173	147 625	-641 547	60 327	-701 874
Ubezpieczenia na życie (wyłącznie zdrowotne, z udziałem w zyskach oraz na życie oparte o indeksy i z UFK)	62 130	16 080	78 211	154 419	-76 209
Ubezpieczenia na życie z udziałem w zyskach	2 579 658	168 478	2 748 136	3 545 540	-797 403
Ubezpieczenia na życie oparte o indeksy i z UFK	6 689 840	463 039	7 152 879	9 363 335	-2 210 456
Łącznie	8 578 820	799 992	9 378 812	13 186 549	-3 807 737

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności są istotnie niższe niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości, co ma następujące dwa źródła:

- uwzględnienie skapitalizowanej wartości oczekiwanych przyszłych zysków w wartości rezerw dla celów wypłacalności (jako wielkości pomniejszającej te rezerwy w stosunku do rezerw dla celów rachunkowości);
- uwzględnienie marginesu ryzyka w wartości rezerw dla celów wypłacalności (jako wielkości powiększającej te rezerwy w stosunku do rezerw dla celów rachunkowości).

W kontekście ubezpieczeń z UFK, które stanowią trzon portfela Aviva TUŻ, oznacza to, że o ile dla celów rachunkowości rezerwy równe są bieżącej wartości rynkowej aktywów UFK, a przyszłe

opłaty są przychodami tych okresów, w których są pobierane, to dla celów wypłacalności rezerwa jest równa bieżącej wartości aktywów UFK pomniejszonej od razu (już w momencie początkowego ujęcia umowy) o skapitalizowaną wartość całej przyszłej marży zysku (opłaty minus koszty), natomiast powiększonej o dodatkowy margines ryzyka.

Długoterminowy charakter projekcji przepływów pieniężnych do kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności generuje nieodłączną niepewność związaną z wynikami tych kalkulacji. Konieczne jest przyjęcie założeń co do poziomu przyszłej utrzymywalności portfela, szkodowości, poziomu kosztów czy stóp zwrotu w perspektywie kilkudziesięciu lat. Dlatego też Aviva TUUnŻ ustanowiła stosowane w sposób ciągły zasady ustalania kluczowych parametrów, w tym częstotliwość i metodykę przeprowadzania badań portfela oraz sposobu przekładania wyników tych badań na założenia prospektywne. Pozwala to ograniczać niepewność co do wartości rezerw, a także zapewnić porównywalność wyników między okresami sprawozdawczymi. Jak skomentowano we wcześniejszej części tego rozdziału, kluczowym dla Towarzystwa założeniem jest poziom utrzymywalności portfela i temu założeniu poświęca się szczególną uwagę, nie zaniedbując jednak również innych istotnych założeń.

D.3. Inne zobowiązania

Zobowiązania warunkowe

Dla celów wypłacalności Towarzystwo ujęło w bilansie zobowiązanie warunkowe dotyczące premii wynikowej dla Aviva Investors Poland TFI S.A. (zwanej dalej „AI”). Premia, po spełnieniu określonych warunków, zostanie wypłacona w przyszłości, w związku z osiągnięciem ustalonej rentowności aktywów oddanych AI do zarządzania. Natomiast dla celów rachunkowości ten składnik zobowiązań nie był rozpoznawany w bilansie.

Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)

Towarzystwo tworzy rezerwy na:

- pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a w szczególności na straty z transakcji gospodarczych w toku, w tym z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń, operacji kredytowych;
- zobowiązania spowodowane restrukturyzacją, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów Spółka jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy, a plany restrukturyzacji pozwalają w sposób wiarygodny oszacować wartość tych przyszłych zobowiązań.

Rezerwy tworzone są w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.

Zarówno dla celów rachunkowości, jak i wypłacalności pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe) są wykazane w takiej samej kwocie.

Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników

Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników zostały wykazane w takiej samej kwocie zarówno dla celów rachunkowości, jak i wypłacalności.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Dla celów wypłacalności Towarzystwa odroczone podatki dochodowe w odniesieniu do aktywów i zobowiązań, ujęte zostały na podstawie różnicy pomiędzy wartościami przypisanymi aktywom i zobowiązaniami ujmowanym i wycenianym zgodnie z wymogami Wypłacalność II, a wartościami przypisanymi aktywom i zobowiązaniom ujętym i wycenionym do celów podatkowych.

Dla celów rachunkowości rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego różni się od wartości ujętej dla celów wypłacalności z powodu innych metod wyceny poszczególnych aktywów i pasywów, które dotyczą w szczególności:

- odroczonych kosztów akwizycji,
- rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- zobowiązań warunkowych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa Towarzystwo nie rozpoznaje odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do wyceny jednostek powiązanych.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń (w tym wobec ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)

Zarówno dla celów rachunkowości, jak i wypłacalności zobowiązania z tytułu ubezpieczeń (w tym wobec ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych) są wykazywane w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania z tytułu reasekuracji

Zarówno dla celów rachunkowości, jak i wypłacalności zobowiązania z tytułu reasekuracji są wykazywane w kwocie wymagającej zapłaty.

Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)

Zarówno dla celów rachunkowości, jak i wypłacalności pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji) są wykazywane w kwocie wymagającej zapłaty.

Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)

Na saldo pozostałych zobowiązań (niewykazanych w innych pozycjach) w bilansie ekonomicznym składają się zarachowane prowizje (rezerwa na premie odroczone), rozliczenia międzyokresowe bierne oraz naliczenia z tytułu planów opcyjnych. Dla celów wypłacalności, w porównaniu z bilansem sporządzonym dla celów rachunkowości, eliminowane są zobowiązania związane z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych, Funduszem Prewencyjnym oraz przychody przyszłych okresów.

D.4. Alternatywne metody wyceny

Towarzystwo stosuje notowane ceny rynkowe z aktywnych rynków. Jeżeli kryteria aktywnego rynku określone w Międzynarodowym Standardzie Sprawozdawczości Finansowej 13 nie są spełnione, Towarzystwo stosuje alternatywne metody wyceny. W takim wypadku wykorzystywane są:

- ceny notowane dla identycznych lub podobnych aktywów i zobowiązań na rynkach nieaktywnych;
- obserwowlane dane używane do wyceny, inne niż ceny notowane, dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązań, w tym stopy procentowe i krzywe rentowności obserwowlane dla powszechnie notowanych okresów, implikowane zmienności i spready kredytowe;
- potwierdzone rynkowo dane używane do wyceny, które nie są bezpośrednio obserwowlane, ale opierają się na obserwowlanych danych rynkowych lub są poparte takimi danymi.

Jeżeli odpowiednie obserwowlane dane używane do wyceny nie są dostępne, w tym w sytuacji, gdy w dniu wyceny nie występuje aktywność rynkowa dotycząca danego składnika aktywów lub zobowiązań albo aktywność ta jest niewielka, Towarzystwo używa do wyceny nieobserwowlane dane, uwzględniając założenia, które uczestnicy rynku wykorzystaliby przy wycenie składnika aktywów lub zobowiązań, w tym założenia dotyczące ryzyka.

E. Zarządzanie kapitałem

E.1. Środki własne

Środki własne Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2016 roku prezentują się jak poniżej:

Podstawowe środki własne	Kategoria 1 - nieograniczona
Kapitał zakładowy	74 288
Rezerwa uzgodnieniowa	4 547 252
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	4 621 539
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR*	4 621 539
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR*	4 621 539
SCR	1 771 857
MCR	442 964
<i>Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR</i>	<i>261%</i>
<i>Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR</i>	<i>1043%</i>

* Kwota dopuszczonych środków = Kwota dostępnych środków

Poniżej przedstawione jest uzgodnienie podstawowych środków własnych ogółem po odliczeniach:

	2016
Aktywa razem według Wypłacalność II	15 189 944
Zobowiązania razem według Wypłacalność II	10 510 503
Podatek od aktywów	57 902
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	4 621 539

Celem zarządzania kapitałem jest utrzymanie środków własnych wystarczających na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu wypłacalności z odpowiednią nadwyżką oraz maksymalizacja stopy zwrotu przy zachowaniu ograniczeń wynikających z apetytu na ryzyko. Środki własne powinny być odpowiedniej jakości, aby spełniać wymogi kwalifikacyjne z art. 82 Aktu Delegowanego. Towarzystwo monitoruje w trybie miesięcznym wskaźniki pokrycia środkami własnymi wymogów SCR oraz MCR.

W ramach zarządzania kapitałem Aviva TUńż przygotowuje na bieżąco prognozy wypłacalności oraz dokonuje przeglądu struktury środków własnych oraz przyszłych wymogów.

Plan kapitałowy, który stanowi podstawę ORSA, zawiera trzy lata projekcji wymogów.

Bilans otwarcia (1 stycznia 2016 r.)	Kapitał zakładowy	Rezerwa uzgodnieniowa			Razem
		Nadwyżka	Przewidywane	Pozostałe pozycje	
Wyplata dywidendy	0	-795 690	795 690	0	0
Aktualizacja podatku bankowego	0	0	-6 856	0	-6 856
Wynik finansowy netto	0	524 452	0	0	524 452
Zmiana kapitału z aktualizacji wyceny	0	13 616	0	0	13 616
Zmiana wyceny JP zgodnie z wymogami SII	0	57 553	0	0	57 553
Zmiana wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	0	40 450	0	0	40 450
Zmiana aktywowych kosztów akwizycji netto	0	-16 753	0	0	-16 753
Inne	0	6 966	0	0	6 966
Bilans zamknięcia (31 grudnia 2016 r.)	74 288	4 679 441	-57 902	-74 288	4 621 539

Środki własne zaklasyfikowane są do kategorii 1 środków własnych, nie są podporządkowane i nie mają ograniczonego czasu trwania. Rezerwa uzgodnieniowa na dzień bilansowy równa jest nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami ogółem pomniejszonej o kapitał zakładowy oraz wartość przewidywanych obciążeń związanych z podatkiem od niektórych instytucji finansowych w wysokości 0,4392% aktywów w skali roku oraz przewidywanych dywidend.

Aviva TUńż nie posiada środków własnych zaklasyfikowanych do kategorii 2 oraz kategorii 3.

Do dnia sporządzenia raportu SFCR nie podjęto decyzji o propozycji podziału zysku netto wypracowanego przez Towarzystwo za 2016 rok. W przypadku decyzji o wypłacie dywidendy w wysokości równej zyskowi netto osiągniętemu w 2016 roku, środki własne Towarzystwa na 31 grudnia 2016 roku byłyby na poziomie 4 097 088 tys. zł wobec kapitałowego wymogu wypłacalności w wysokości 1 771 857 tys. zł oraz minimalnego wymogu kapitałowego w wysokości

442 964 tys. zł, co odpowiadało by wskaźnikom pokrycia: SCR na poziomie 231 % , MCR na poziomie 925 %.

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 1 771 857 tys. zł, a minimalny wymóg kapitałowy 442 964 tys. zł.

Do wyliczania kapitałowego wymogu wypłacalności towarzystwo stosuje formułę standardową, bez używania metod uproszczonych, której elementy prezentują się jak niżej:

	Kapitałowy wymóg wypłacalności netto
Ryzyko rynkowe	717 580
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	9 321
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	1 630 017
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	442 593
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	0
Dywersyfikacja	-681 681
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	0
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	2 117 831
Ryzyko operacyjne	45 203
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	-391 177
	Kapitałowy wymóg wypłacalności
	1 771 857

Do wyliczania minimalnego wymogu kapitałowego towarzystwo wykorzystuje komponenty formuły liniowej:

	Najlepsze oszacowanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	34 534	203 213
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	2 205 470	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznanione	374 011	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	6 689 439	0
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	0	0
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	0	64 617 143

Ostateczna kwota kapitałowego wymogu wypłacalności podlega ocenie nadzorczej Komisji Nadzoru Finansowego.

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Towarzystwo nie stosuje podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Towarzystwo nie stosuje modelu wewnętrznego do kalkulacji wymogów kapitałowych.

E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Towarzystwo nie identyfikuje niezgodności z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności.

F. Informacje dodatkowe

Lista formularzy QRT na 31 grudnia 2016 roku:

S.02.01.02 Bilans.

S.05.01.02 Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych.

S.05.02.01 Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju.

S.12.01.02 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie.

S.17.01.02 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie.

S.19.01.21 Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych.

S.23.01.01 Środki własne.

S.25.01.21 Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową.

S.28.01.01 Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie.

S.02.01.02 – Bilans Aktywa

Aktywa / Assets	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	C0010
Wartość firmy	R0010	0
Aktywowane koszty akwizycji	R0020	0
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	0
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytku własny	R0060	1 589
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	5 787 596
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	789 538
Akcie i udziały	R0100	0
Akcie i udziały – notowane	R0110	0
Akcie i udziały – nienotowane	R0120	0
Dłużne papiery wartościowe	R0130	3 519 228
Obligacje państewskie	R0140	3 188 176
Obligacje korporacyjne	R0150	331 051
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	1 303 936
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	174 894
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	9 273 122
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	3 936
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	1 830
Ubezpieczenia innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	0
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	1 830
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	1 704
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	1 704
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	401
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	40 294
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	7 495
Pozostałe należności (handlowe, inne niż działalności ubezpieczeniowej)	R0380	41 398
Akcie własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	33 723
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	792
Aktywa ogółem	R0500	15 189 944

S.02.01.02 - Pasywa

Zobowiązania / Liabilities		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	41 133
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	0
Margines ryzyka	R0550	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	41 133
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	36 364
Margines ryzyka	R0590	4 769
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	2 184 800
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	-641 547
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	-789 173
Margines ryzyka	R0640	147 625
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	2 826 347
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	2 641 788
Margines ryzyka	R0680	184 559
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	7 152 879
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	6 689 840
Margines ryzyka	R0720	463 039
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0730	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	19 256
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	8 153
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	615
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	999 074
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	58 018
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	6 940
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	18 919
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	20 714
Zobowiązania ogółem	R0900	10 510 503
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	4 679 441

S.05.01.02 - Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (1/2)

	Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązania ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż												Linie biznesowe w odniesieniu do:				Ogółem
	Ubezpiecz enia pokrycia kosztów świadczenie miedyczny ch	Ubezpiecz enia na wypadek utraty dochodów	Ubezpiecz enia pracownic ze	Ubezpiecz enia odpowiedz ialności cywilnej z tytułu użytkowan ia pojazdów mechanicz nych	Pozostałe ubezpiecz enia pojazdów morskie, lotnicze i transporto we	Ubezpiecz enia ognia i innych szkód rzeczywoc h	Ubezpiecz enia od ognia i innych rzeczywoc h	Ubezpiecz enia kredytów i poreczek prawnej	Ubezpiecz enia kozów ochrony prawnej	Ubezpiecz enia świadczen ia pomocy	Ubezpiecz enia różnych strat finansowy ch	Ubezpiecz enia zdrowotne	Pozostałe ubezpiecz enia osobowe	Ubezpiecz enia morskie, lotnicze i transporto we	Ubezpiecz enia majątkow e		
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0200
Składki przypisane / Premiums written																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	0,00	203 306	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	203 306
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130																
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0,00	7 394	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7 394
Netto	R0200	0,00	195 911	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	195 911
Składki zarobione / Premiums earned																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	0,00	203 306	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	203 306
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230																
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0,00	7 394	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7 394
Netto	R0300	0,00	195 911	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	195 911
Odszkodowania i świadczenia / Claims incurred																	0
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	0,00	82 882	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	82 882
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330																
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0,00	8 495	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 495
Netto	R0400	0,00	74 387	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	74 387
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych / Changes in other technical provisions																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0,00	973	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	973
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430																
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0,00	20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20
Netto	R0500	0,00	953	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	953
Koszty poniesione	R0550	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Koszty administracyjne / Administrative expenses																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0610	0,00	12 002	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 002
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0620	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0630																
Udział zakładu reasekuracji	R0640	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Netto	R0700	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Koszty działalności lokacyjnej / Investment management expenses																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0710	0,00	136	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	136
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0720	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0730																
Udział zakładu reasekuracji	R0740	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Netto	R0800	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Koszty likwidacji szkód / Claims management expenses																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0810	0,00	2 291	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 291
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0820	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0830																
Udział zakładu reasekuracji	R0840	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Netto	R0900	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Koszty akwizycji / Acquisition expenses																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0910	0,00	33 287	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33 287
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0920	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0930																
Udział zakładu reasekuracji	R0940	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Netto	R1000	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Koszty ogólne / Overhead expenses																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R1010	0,00	12 210	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 210
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R1020	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R1030																
Udział zakładu reasekuracji	R1040	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Netto	R1100	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Pozostałe koszty	R1200																
Koszty ogółem	R1300																61 477

S.05.01.02 - Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (2/2)

Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie										
	Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane z zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Zobowiązania z tytułu reasekuracji	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	Ogółem
	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300	
Składki przypisane / Premiums written										
Brutto	R1410	185 072	283 749	1 134 178	127 861	0	0	0	0	1 730 869
Udział zakładu reasekuracji	R1420	67	0	1 830	2 371	0	0	0	0	4 269
Netto	R1500	185 005	283 749	1 132 348	125 489	0	0	0	0	1 726 591
Składki zarobione / Premiums earned										
Brutto	R1510	185 072	283 749	1 134 178	127 861	0	0	0	0	1 730 860
Udział zakładu reasekuracji	R1520	67	0	1 830	2 371	0	0	0	0	4 269
Netto	R1600	185 005	283 749	1 132 348	125 489	0	0	0	0	1 726 591
Odszkodowania i świadczenia / Claims incurred										
Brutto	R1610	45 925	295 024	926 750	55 181	0	0	0	0	1 322 879
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0	0	645	2 006	0	0	0	0	2 651
Netto	R1700	45 925	295 024	926 104	53 175	0	0	0	0	1 320 228
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych / Changes in other technical provisions										
Brutto	R1710	1 186	-90 347	392 199	17 442	0	0	0	0	320 480
Udział zakładu reasekuracji	R1720	-7	0	8	-16	0	0	0	0	-15
Netto	R1800	1 193	-90 347	392 191	17 458	0	0	0	0	320 496
Koszty poniesione	R1900	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty administracyjne / Administrative expenses										
Brutto	R1910	8 473	13 606	52 267	6 398	0	0	0	0	80 744
Udział zakładu reasekuracji	R1920	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty działalności lokacyjnej / Investment management expenses										
Brutto	R2010	184	1 662	9 000	348	0	0	0	0	11 194
Udział zakładu reasekuracji	R2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R2100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty likwidacji szkód / Claims management expenses										
Brutto	R2110	807	1 200	2 640	1 243	0	0	0	0	5 890
Udział zakładu reasekuracji	R2120	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R2200	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty akwizycji / Acquisition expenses										
Brutto	R2210	20 051	24 619	78 149	11 707	0	0	0	0	134 525
Udział zakładu reasekuracji	R2220	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R2300	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty ogólne / Overhead expenses										
Brutto	R2310	13 869	13 542	44 464	8 222	0	0	0	0	80 096
Udział zakładu reasekuracji	R2320	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R2400	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe koszty	R2500									3 483
Koszty ogółem	R2600									315 933
Całkowita kwota wykupów	R2700	0	0	0	0	0	0	0	0	0

S.05.02.01 Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju (1/2)

	Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie						Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	
	R0010							C0070
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Składki przypisane								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	203 306	0	0	0	0	0	203 306
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	7 394	0	0	0	0	0	7 394
Netto	R0200	195 911	0	0	0	0	0	195 911
Składki zarobione								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	203 306	0	0	0	0	0	203 306
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0240	7 394	0	0	0	0	0	7 394
Netto	R0300	195 911	0	0	0	0	0	195 911
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	82 882	0	0	0	0	0	82 882
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	8 495	0	0	0	0	0	8 495
Netto	R0400	74 387	0	0	0	0	0	74 387
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	973	0	0	0	0	0	973
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	20	0	0	0	0	0	20
Netto	R0500	953	0	0	0	0	0	953
Koszty poniesione	R0550	61 477	0	0	0	0	0	61 477
Pozostałe koszty	R1200							
Koszty ogółem	R1300							

S.05.02.01 Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju (2/2)

	Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami na życie						Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
	C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210	
R1400								
	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Składki przypisane								
Brutto	R1410	1 730 860	0	0	0	0	0	1 730 860
Udział zakładu reasekuracji	R1420	4 269	0	0	0	0	0	4 269
Netto	R1500	1 726 591	0	0	0	0	0	1 726 591
Składki zarobione / Premiums earned								
Brutto	R1510	1 730 860	0	0	0	0	0	1 730 860
Udział zakładu reasekuracji	R1520	4 269	0	0	0	0	0	4 269
Netto	R1600	1 726 591	0	0	0	0	0	1 726 591
Odszkodowania i świadczenia / Claims incurred								
Brutto	R1610	1 322 879	0	0	0	0	0	1 322 879
Udział zakładu reasekuracji	R1620	2 651	0	0	0	0	0	2 651
Netto	R1700	1 320 228	0	0	0	0	0	1 320 228
Zmiana stanu pozostały rezerw techniczno-ubezpieczeniowych								
Brutto	R1710	320 480	0	0	0	0	0	320 480
Udział zakładu reasekuracji	R1720	-15	0	0	0	0	0	-15
Netto	R1800	320 496	0	0	0	0	0	320 496
Koszty poniesione	R1900	315 933	0	0	0	0	0	315 933
Pozostałe koszty	R2500							
Koszty ogółem	R2600							

S.12.01.02 - Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (1/4)

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach		Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym		
				Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	
		C0020	C0030	C0040	C0050	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka						
Najlepsze oszacowanie	R0030	2 579 658	0	0	0	6 689 840
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	177	0	0	0	401
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	2 579 481	0	0	0	6 689 439
Margines ryzyka	R0100	168 478	463 039	0	0	0
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	2 748 136	7 152 879	0	0	0

S.12.01.02 - Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (2/4)

		Pozostałe ubezpieczenia na życie		
		Umowy bez opcji i gwarancji		Umowy z opcjami i gwarancjami
		C0060	C0070	C0080
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczonymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka				
Najlepsze oszacowanie				
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0	-41 339	103 469
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0	1 105	423
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0	-42 443	103 046
Margines ryzyka	R0100	16 080	0	0
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych				
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	78 211	0	0

S.12.01.02 - Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (3/4)

		Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja czynna	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)
		C0090	C0100	C0150
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka				
Najlepsze oszacowanie				
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0	0	9 331 628
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0	0	2 106
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0	0	9 329 523
Margines ryzyka	R0100	0	0	647 598
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych				
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	0	0	9 979 226

S.12.01.02 - Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (4/4)

Ubezpieczenia zdrowotne (bezośrednia działalność ubezpieczeniowa)			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)	
	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami				
	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczonymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka						
Najlepsze oszacowanie						
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0	-789 173	0	0	-789 173
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0	-789 173	0	0	-789 173
Margines ryzyka	R0100	147 625	0	0	0	147 625
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	-641 547	0	0	0	-641 547

S.17.01.02 - Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (1/2)

Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna						
	Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe
	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczonymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka						
Najlepsze oszacowanie						
Rezerwy składek						
Brutto	R0060	0	-7 861	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	0	164	0	0	0
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	0	-8 025	0	0	0
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia						
Brutto	R0160	0	44 226	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	0	1 667	0	0	0
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	0	42 559	0	0	0
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	0	36 364	0	0	0
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	0	34 534	0	0	0
Margines ryzyka	R0280	0	4 769	0	0	0
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0320	0	41 133	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	0	1 830	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	0	39 303	0	0	0

S.17.01.02 - Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (2/2)

	Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna						Reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem zobowiązań z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia ia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strał finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostacych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	
	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczonymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka											
Najlepsze oszacowanie											
Rezerwy składek											
Brutto	R0060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-7 861
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	0	0	0	0	0	0	0	0	0	164
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-8 025
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia											
Brutto	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	44 226
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 667
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42 559
Lączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36 364
Lączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34 534
Margines ryzyka	R0280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 769
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejęciowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych											
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41 133
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 830
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39 303

S.19.01.21 Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (1/2)

Ogółem zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej innej niż ubezpieczenia na życie

Rok szkody/rok zawarcia umowy	Z0010	Rok szkody
-------------------------------	-------	------------

Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (na zasadzie niekumulatywnej)
(wartość bezwzględna)

Wcześniejsze lata	Rok	W bieżącym roku										Suma lat (skumulowana)		
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0170	C0180
N-9	R0100												614	319 984
N-8	R0160	22 115	16 008	2 980	748	285	168	65	35	76	0		0	42 480
N-7	R0170	19 547	15 607	3 535	1 384	355	87	303	94	64			64	40 975
N-6	R0180	18 773	14 211	2 698	1 209	616	235	281	189				189	38 212
N-5	R0190	24 517	15 378	3 196	1 294	784	291	238					238	45 699
N-4	R0200	23 893	15 122	4 054	974	686	144						144	44 873
N-3	R0210	22 318	17 545	3 637	1 340	132							132	44 971
N-2	R0220	24 971	16 687	3 599	1 606								1 606	46 864
N-1	R0230	24 381	16 671	3 119									3 119	44 170
N	R0240	24 563	18 806										18 806	43 369
	R0250	21 625											21 625	733 222
	Ogółem												45 925	

S.19.01.21 Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (2/2)

Niezdiskontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto
(wartość bezwzględna)

Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10&+	Koniec roku (dane zdyskontowane) C0360
	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300	
Wcześniejsze lata												
R0100												150
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53	
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	0	0	128		
N-7	R0180	0	0	0	0	0	0	0	123			
N-6	R0190	0	0	0	0	0	0	305				
N-5	R0200	0	0	0	0	0	742					
N-4	R0210	0	0	0	0	1 559						
N-3	R0220	0	0	0	3 768							
N-2	R0230	0	0	3 871								
N-1	R0240	0	8 013									
N	R0250	29 303										
										Ogółem		
												47 164

S.22.01.21 Wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych

		Kwota wraz ze środkami w zakresie gwarancji długoterminowych i środkami przejściowymi	Wpływ środka przejściowego dotyczącego rezerw technicznno- ubezpieczeniowych	Wpływ środka przejściowego dotyczącego stóp procentowych	Wpływ korekty z tytułu zmiany przyjętej jako zero	Wpływ korekty dopasowującej przyjętej jako zero
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0010	9 378 812	0	0	0	0
Podstawowe środki własne	R0020	4 621 539	0	0	0	0
Dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności	R0050	4 621 539	0	0	0	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0090	1 771 857	0	0	0	0
Dopuszczone środki własne na pokrycie minimalnego wymogu wypłacalności	R0100	4 621 539	0	0	0	0
Minimalny wymóg kapitałowy	R0110	442 964	0	0	0	0

S.23.01.01. Środki własne (1/2)

	Ogółem / Total	Kategoria 1 - nieograniczona / Tier 1 - unrestricted		Kategoria 1 - ograniczona / Tier 1 - restricted		Kategoria 2 / Tier 2		Kategoria 3 / Tier 3	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050			
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35									
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	74 288	74 288	0	0	0	0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związaną z kapitałem zakładowym	R0030	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0	0	0	0	0	0	0	0
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0	0	0	0	0	0	0
Akcje uprzewilejowane	R0090	0	0	0	0	0	0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związaną z akcjami uprzewilejowanymi	R0110	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	4 547 252	4 547 252	0	0	0	0	0	0
Zobowiązania podporządkowane	R0140	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II									
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0	0	0	0	0	0	0	0
Odliczenia									
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach									
Uzupełniające środki własne									
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieopłacone kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieopłacone akcje uprzewilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0
Prawne wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0	0	0	0	0	0	0	0
Akredytwy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0	0	0	0	0	0	0	0
Akredytwy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0	0	0	0	0	0	0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0	0	0	0	0	0	0	0
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0	0	0	0	0	0	0	0
Uzupełniające środki własne ogółem									
Dostępne i dopuszczone środki własne									
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	4 621 539	4 621 539	0	0	0	0	0	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	4 621 539	4 621 539	0	0	0	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	4 621 539	4 621 539	0	0	0	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	4 621 539	4 621 539	0	0	0	0	0	0
SCR	R0580	1 771 857	0	0	0	0	0	0	0
MCR	R0600	442 964	0	0	0	0	0	0	0
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	261%	0%	0	0	0	0	0	0
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	1043%	0%	0	0	0	0	0	0

S.23.01.01 - Środki własne (2/2)

C0060

Rezerwa uzgodnieniowa			
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	4 679 441	
Akcie własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0	
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	57 902	
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	74 288	
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0	
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	4 547 252	
Oczekiwane zyski			
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	2 253 324	
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	24 437	
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	2 277 761	

S.25.01.21 Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową

		Kapitałowy wymóg wypłacalności netto / Net solvency capital requirement	Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto / Gross solvency capital requirement	Przypisanie z dostosowań wynikających z RFF i MAP / Allocation from adjustments due to RFF and Matching adjustments	Artykuł 112 / Article 112
		C0030	C0040	C0050	20010
Ryzyko rynkowe	R0010	717 580	717 580	0	2 – regularne przekazanie informacji
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	9 321	9 321	0	2 – regularne przekazanie informacji
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczenach na życie	R0030	1 630 017	1 630 017	0	2 – regularne przekazanie informacji
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	442 593	442 593	0	2 – regularne przekazanie informacji
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	0	0	0	2 – regularne przekazanie informacji
Dywersyfikacja	R0060	-681 681	-681 681	0	2 – regularne przekazanie informacji
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0	0	0	2 – regularne przekazanie informacji
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	2 117 831	2 117 831	0	2 – regularne przekazanie informacji

Wartość / Value	Artykuł 112 / Article 112
C0100	20010

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności / Calculation of Solvency Capital Requirement:

Korekta w wyniku agregacji RFF/MAP nSCR	R0120	0	2 – regularne przekazanie informacji
Ryzyko operacyjne	R0130	45 203	2 – regularne przekazanie informacji
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0	2 – regularne przekazanie informacji
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-391 177	2 – regularne przekazanie informacji
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WWE	R0160	0	2 – regularne przekazanie informacji
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	1 771 857	2 – regularne przekazanie informacji
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0	2 – regularne przekazanie informacji
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	1 771 857	2 – regularne przekazanie informacji
Inne informacje na temat SCR / Other information on SCR			
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na czasie trwania	R0400	0	2 – regularne przekazanie informacji
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0	2 – regularne przekazanie informacji
Łączna wartość hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0	2 – regularne przekazanie informacji
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0	2 – regularne przekazanie informacji
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 204	R0440	0	2 – regularne przekazanie informacji
Metoda stosowana do obliczenia korekty w wyniku agregacji nSCR dla RFF/MAP	R0450	0	2 – regularne przekazanie informacji
Przyszłe świadczenia uznaniane netto	R0460	0	2 – regularne przekazanie informacji

S.28.01.01 Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (1/2)

		C0010		
MCRNL Wynik		R0010	21 797	
		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)	
		C0020	C0030	
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	0	0	
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	34 534	203 213	
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	0	0	
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0	
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	0	0	
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	0	0	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	0	0	
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	0	0	
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0	0	
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0	
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	0	0	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0	
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0	

S.28.01.01 Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (2/2)

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie

MCRNL Wynik	R0200	C0040	154 212
Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji bieżnej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)			
Zobowiązań z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	C0050	2 205 470
Zobowiązań z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – dalsze świadczenia uznaniane	R0220		374 011
Zobowiązań z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230		6 689 439
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240		0
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		0
Ogólne obliczenie MCR			
Liniowy MCR	R0300	C0070	176 009
SCR	R0310		1 771 857
Górny dróg MCR	R0320		797 336
Dolny dróg MCR	R0330		442 964
Łączny MCR	R0340		442 964
Nieprzekraczalny dolny dróg MCR	R0350		16 009
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	C0070	442 964

Adam Uszpolewicz

Adam Uszpolewicz
Prezes Zarządu

Maciej Jankowski Andrzej Oślizło

Maciej Jankowski
Pierwszy Wiceprezes Zarządu

Andrzej Oślizło
Wiceprezes Zarządu

P. Pytel

Paweł Pytel
Wiceprezes Zarządu

Piotr Główski

Piotr Główski
Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Lipski

Krzysztof Lipski
Osoba, której powierzono
prowadzenie ksiąg
rachunkowych

Elżbieta Pacholczuk

Elżbieta Pacholczuk
Główny Aktuarusz, nr lic. 40

Warszawa, 20 kwietnia 2017 roku

Załącznik: Słownik terminów

AI - Aviva Investors Poland TFI S.A.

Akt delegowany - Rozporządzenie delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku, uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Aviva PTE - Powszechnie Towarzystwo Emerytalne Aviva BZ WBK S.A.

Aviva TUż - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

CCO – Chief Compliance Officer, Osoba nadzorująca kluczową funkcję ds. zgodności z przepisami

CEO – Chief Executive Officer, Prezes Zarządu Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

CRO – Chief Risk Officer, Członek Zarządu nadzorujący Departament Zarządzania Ryzykiem

Dyrektywa Wypłacalność II - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

KNF – Komisja Nadzoru Finansowego, www.knf.gov.pl

Komitet ALCO – Komitet zarządzania aktywami i pasywami

Komitet ORC - Operational Risk Committee, Komitet ryzyka operacyjnego

Komitet UPP - Underwriting, Product & Pricing Committee, Komitet underwritingu, produktu i wyceny

MCR – Minimalny kapitałowy wymóg

ORSA – Own Risk and Solvency Assessment, Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności

Raport SFCR – Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

QRT – raportowanie ilościowe w ramach Wypłacalność II

SCR – Kapitałowy wymóg wypłacalności

Towarzystwo - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

UFK – Ubezpieczeniowy Fundusz Kapitałowy

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej – ustawa z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Dz. U. z 2016 roku, poz. 615, z późniejszymi zmianami

Ustawa o rachunkowości - Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2016 r., poz. 1047, z późniejszymi zmianami

Wypłacalność II - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

---

Ujawnienie zgodnie z artykułem 288 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej dotyczące danych statystycznych dla postępowań pozasądowych, o których mowa w rozdziale 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. poz. 1348, 1830 i 1844), z udziałem tego zakładu ubezpieczeń.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. było stroną 10 postępowań pozasądowych prowadzonych przy Rzeczniku Finansowym na podstawie ustawy z 5 sierpnia 2015 o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym . Na dzień sporządzenia Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, to jest 20 kwietnia 2017 roku, Towarzystwo uczestniczyło w 14 postępowaniach, a jedna sprawa została zakończona.